

MAGYARI HÍR

+ 4 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.T.

T. „Dunaposta”

UNGARIA
Tp.

BUDAPEST
Postafiók 151.

Director și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodica — Tri-
bunalul Bihor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

A párizsi és a berlini cseh követek Prágába érkeztek

**A francia külügyminisztérium a szudéta-németekkel
való tárgyalások meggyorsítását sürgeti**

Prágából jelentik: Ossusky párizsi cseh követ, aki két hét előtt Massaryk londoni cseh követtel együtt Prágában járt, pénteken délután Párizsból jövet ismét Prágába érkezett. Megérkezése után nyomban fölkereste Krofta külügyminisztert és Hodzsa miniszterelnököt, majd este Benes köztársasági elnöknel jelent meg kihallgatáson. Lapjelentések szerint a követ utazásának célja az, hogy a cseh kormány vezetőivel ismertesse a francia kormány felfogását a szudéta-németekkel folytatott tárgyalások meggyorsításáról. Masny, berlini cseh

követ pénteken szintén Prágába érkezett.

CSEH SAJTÓHANG A HENLEIN-FÉLE KARLSBADI PONTOKRÓL

Prágából jelentik: A Narodni Noviny legújabb számában a karlsbadi követelésekről többek között a következőket írja:

— Biztosíthatjuk Henleint, hogy nincs a világon hatalom, mely minket a követelések elfogadására kényszeríthet. A cseh nép könyörtelenül mindenkit el fog söpörni, aki csak célozni mer arra, hogy Henlein követeléseit el lehet fogadni.

A német nemzetközi jogi intézet felkutatja a Csehszlovákia megalakulására vonatkozó bizalmas emlékiratokat

**Benes és a cseh béke delegáció még 1919-ben megígérte
a svájcihoz hasonló alkotmányt**

Berlinből jelentik: A Vilmos császárról elnevezett tudományos társulat most tartotta 27-ik évi közgyűlését. A társulatnak 36 intézménye van, melyben 550 tudós folytatja az édeszerű kérdésekről való kutatásait. A társaság legutóbb a négyéves gazdasági terv végrehajtásához szolgáltatott nagymennyiségű statisztikai adatot és egyes gazdasági ágakra vonatkozó tájékoztató megállapításokat. Mostani közgyűlése során Bruns Viktor nemzetközi jogtudományi professzor a szerződésességekről és a szudéta-németek önrendelkezési jogigényéről tartott előadást. A szerződés-szegésekre nézve azt hozta föl, hogy a versaillesi szerződés a békekötésre vezető előzetes megállapodások sérelmével jött létre, mert nem egyezik a Wilson-féle pontokkal, melyek alapján a szerződő felek fegyverszünetre léptek egymással.

A szudéta-német igényekre nézve előadta, hogy a Vilmos-császár-társulat nemzetközi jogi intézete

egy véletlen folytán megtalálta azt a két titkos emlékiratot, melyet Benes akkori prágai külügyminiszter, illetve a cseh béketárgyalási küldöttség intézett a békekonferencia legfőbb tanácsához az új Csehszlovákia megszerzéséről.

Ezek az emlékiratok elismerik, hogy a csehszlovákiai németeknek nagyobb önrendelkezésre van joguk s nyelvüket is második államnyelvül fogják tenni. Külön kifejezetten azt a mondatot is magukban foglalják az emlékiratok, hogy az új csehszlovák állam „alkotmányrendszere hasonló lesz a Svájcéhoz.” Bruns professzor az emlékiratokra hivatkozva, következő megállapítást tette:

— A békekonferencia irányában adott ígéreteket szabadakaratból tették és ezek alapul szolgáltak az új állam területének kialakítására. Semmi kétség nem lehet afelől, hogy a cseh béke delegáció ígérete az államképzéshez vezetett s ez ígéret alapján döntöttek el a szudéta-németek sorsát. Ha tehát a szudéta-németek önkormányzatot követelnek, akkor csak azt kívánják, amit a csehszlovák kormányzat már 1919-ben kötelezőleg elismert.

A SZUDÉTA-NÉMETEK TILTAKOZNAK A NEMZETVÉDELMI ALAPRA VALÓ GYŰJTÉS ELLEN

Prágából jelentik: Englisch, a cseh nemzeti bank kormányzója, pénteken nemzetvédelmi alap létesítését indítványozta. Az alapot gyűjtés útján létesítenék. A szudéta-német képviselők és szenátorok Englisch-hez intézett levelükben elvi, alkotmányjogi, pénzügy-politikai, gazdasági és szociális aggodalmaikat fejezték ki a tervvel szemben és óvást emeltek annak megvalósítása ellen azzal az indokolással, hogy ilyen gyűjtések ellenkeznek a pénzügyi törvénnyel. Rámutatnak a levélben a szudéta-német gazdasági élet rossz pénzügyi helyzetére. A legnagyobb veszélyt azonban abban látják, hogy mikor az országos költségvetésről és az adózásról szóló törvények a nemzetvédelemre igénybeveszik az állampolgárok vagyonát, akkor „gyűjtés” címén még külön adózást vezetnek be, ami teljesen törvénytelen túltelhelés. A levél végül hangoztatja: a szudéta-német párt nincs abban a helyzetben, hogy az alaphoz való anyagi hozzájárulást ajánlja.

Angol szemlélődés

(S. I.) — Nagyon érdekes mostanában a Times-nek az a rovata, hol a világ nagy kérdéseirehöz mindenki hozzászólhat, akinek van valami mondanivalója. Ebben a rovatban, melyet nagyon sok angol lap átvett, sokszor szerepelnek olyanok, akik csak a szereplés kedvéért veszik kezükbe a tollat, mint az a minap elhunyt öreg anglikán pap, ki arról volt nevezetes, hogy 60 év alatt tizezernél több ilyen nyílt-levele látott napvilágot, de ugyanakkor megszólalnak ebben a rovatban komoly tudósok, ismert politikusok és művészek, különösen olyan időkben, amikor érzik, hogy szavukkal és nevével a közvélemény kialakításához hozzá kell járulniok.

Mostanában pedig, ugy látszik, ilyen idők következtek be Angliában, mert a Times hasábjain sorra szinte mindenki megszólal, ki nek véleményére adnak valamit az angolok. A tengely pedig, amely körül ezek a vélemények forognak, Csehszlovákia kérdése, avagy pontosabban és általánosabban a nemzetiségi probléma, amiből a csehszlovák kérdés ki-
nött.

E vélemények között a napokban meglepően őszinte hang szólalt meg, melyet átvett és vitt tovább az egész világ sajtója, ahogyan az erdő harsog a felette átsűrítő ágyúgolyó zúgásától. Azt mondja ez a nevezetes vélemény, hogy Anglia ugyan nem a népek önrendelkezési jogáért avatkozott be a világháborúba, hanem a maga érdekeinek védelme kényszerítette erre, — a népek önrendelkezési joga azonban háborus jelszó, a jelszóból pedig köztudat lett és most már valóban angol érdek az, hogy ez a köztudat kielégüljön és megnyugodhasson. Annál is inkább, mert köztudatok ellen amugy is nehéz háborút viselni. Ezért tehát angol érdek, hogy a csehszlovák köztársaság békés fejlődéssel alakuljon át az együttlako nemzetek szövetséges államává, vonja ki magát a nemzetközi politikából és elégedjen meg azzal a kisebb, de éppolyan nemzetközi világgal, mit sokféle nemzetének közös problémái jelentenek.

Figyelemreméltó gondolatmenet ez, mert arról a nagy, egyre növekedő szerepről beszél, mit a népek életében a köztudatok játszanak és a módok, ahogyan azok megszületnek.

Amióta hovatovább mindenki olvas újságot, nagyot nőtt a köztudatok szerepe a népek életében. A kábel, a távbeszélő és a rádió művelte, hogy a világeseményekkel az egész emberiség úgyszólván együttél: a hatalmas palotákban trónoló világlapok sem közölnek mást, mint szinte ugyanabban az órában a tengődő krajcáros vidéki lap ad közre, az egyfogatú bérkocsinak kocsisa pedig átböngész az utcán. Ha ez a bérkocsis egyszer abba a helyzetbe kerülne, hogy elolvashatná ezeket a világlapokat, amikor 4—5 napos késedelemmel városába megérkeznék, nagyot nézne, hogy ő milyen régen tudja már mindazt és mennyire túlhaladták már az események a híreket, melyeket a világlap bővebben és érdekesebben, több kommentárral, de ugyanazzal a tartalommal tálal elébe.

Az események ma pillanatok alatt végigszántják a földkerekséget, a friss barázdába behull a vélemény magja, mit az újság fehér papirosa visz szét, ahogyan a szárnyas-
termés lebeg a szélben, a szétszórt magokból

Togal

Togal-tabletta biztos hatása mindenemű
hűléses betegségeknel,
grippe, rhauma, köszvény, újsz-
idősséba, ideg- és főlájásnál.
Togal még idült esetekben is hatásos.
42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

pedig kinő a köztudat, mellyel olyanformán kell számolni a politikusoknak és államférfiaknak, ahogyan a vasutat építő mérnök számol a terep hajléaival és emelkedéseivel, a hegyekkel, melyeket lassu tekervényekben meg kell kerülni vagy fáradságos alagúttakkal át kell fúrni, meg a folyókkal és mély völgyekkel, melyek fölé sok költséggel hidakat kell húzni, hogy a vasút elérhesse a célját.

A sajtó a népek köztudatát valósággal természeti jelenséggé tette, melyhez alkalmazkodnia kell mindenféle kormányzatnak. A kérdés egyszerűbbnek látszik, mint amilyen. Az ugyan igaz, hogy a sajtó ma így és holnap megint másképpen beszélhet, ahogyan kívánják azok, kik hatalmával rendelkeznek. Igaz az is, hogy a lapokat meg lehet venni, nyíltan, de éppen olyan jól titokban is, az áthangolást pedig szinte észrevétlenül végre lehet hajtani. Amit Wilde, a paradoxonok mestere mondott, hogy észkokokkal mindent be lehet bizonyítani, a sajtó munkájára különösképpen áll. Az érzelmeik és szenvedélyek ügyes hangszerezésével pedig még ennél is többet lehet, mert ezekkel az eszközökkel ideig-óráig tévedésben lehet tartani, a népeket saját igazi érdekük felől. Csak egyet nem lehet: nem lehet többé visszacsinálni azt, ha bármi okból — érdekből vagy meggyőződésből — a sajtó nagy hatalmával köztudattá tett olyan véleményt vagy megítélést, ami igazságon, társadalmi vagy természeti törvényen alapszik.

Ez a fejlődési folyamat tükröződik abban a véleményben, melyet a *Times* hasábjairól fennebb idéztünk.

Senki sem kételkedik ma abban, hogy Anglia a maga érdekeinek védelméért lépett a háborúba. Minden újságolvasó tudja, hogy a feltörő német világhatalom hol fenyegette ezeket az érdekeket. A háború azonban, melybe belépett, olyan hatalmak ellen folyt, melyeknek bomlasztó belső problémájuk volt a nemzetiségi kérdés. Ezért lett a világháború legfőbb jelszava a győztesek oldalán a népek önrendelkezésének joga s ezért harsogta ezt a jelszót s nevezte el a világháborút „a nemzetek háborújának“ az angol sajtó is, holott az önrendelkezési jog, mihelyt túl száll Európának határain, a legkevésbé éppen az angol világbirodalom szerkezetének volt az érdeke. A pillanat szüksége azonban nagyobb volt, mint a jövő lehetőségeinek veszedelme. Az angol államférfiak, nemhogy kétszáz évre nem gondolhattak előre, amint azt megírták róluk, hanem sokszor két hétre sem, mert a hadiszerepense forgandó és a háborúkban sokszor eldől az évszázadok sorsa, melyekről gondolkozni kellene.

A nemzetiségi kérdés soradöntő nagy jelentősége és az a fejlődési törvény, mely e kérdés mögött jelentkezik, így lett az angol népben mélyen meggyökeresedett köztudattá, melyet éppen úgy nem lehet onnan többé kitörölni, mint a betegségek terjedésének köztudatából a baktériumok szerepét és azt a feladatot, mit ezen a téren a prophylaxia betölt.

Nemcsak ez az angol vélemény mutatja ezt, melyet kivételes, szinte brutális őszintesége miatt ragadtunk ki a sok közül, hanem valamennyiben, bármilyen legyen a színe, úgy benne van, mint a márványban az ezret.

Ez az angol szemlélet az azt mutatja, hogy az emberek élő, társas fejlődését éppen úgy láthatatlan, de erős törvények irányítják, mint a szervetlen világot. Hogy az emberek beszélni, írni tudnak és ellenvetéseket tenni, a közetek pedig nem, ez csak annyiban különbség, hogy a közetek némán követik a törvények parancsait, az emberek pedig hangosan.

Az epsomi Derby az év legizgalmasabb futama

Amikor az angolok is elveszítik a hidegvérüket

— A Magyar Lapok londoni levelezőjétől. —

Az idei epsomi Derby volt az év legizgalmasabb futama.

Már a hajnali órákban végeláthatatlan tömegek lepték el mindenfelől az Epsom felé vezető utat, jóllehet a napok óta tartó olmos eső egy percre sem látszott megállni. Az autóközlekedés már a koradélelőtti órákban teljesen lehetetlenné vált s a parkoló helyek zsúfolásig megteltek angol, francia s a világ minden tájáról összesereglett szebbnél-szebb autósodákkal. Az epsomi villák élelmes tulajdonosai azután 3—4 fontos horribilis áron bocsátottak helyet a kintrekedt utasok rendelkezésére. Felvonultak a Victoria-idők tradicionális magánfogatai, sőt jelkép gyanánt itt-ott feltűnt egy-egy múzeumból előkerített postakocsi is.

Persze mindenütt a favoritok esélyeit vitták a hidegvérről közismert angolokhoz igazán nem méltó szenvedélyességgel. A versenypálya útvonalán itt-ott tüzet raktak, a hirtelen kerekedő hideg szél ellen, — s persze idén sem maradtak el a cirkuszi mutatványosok és — last, but not least — a jövődömdő cigányok.

GORDON RICHARDS AZ ANGOLOK CHAMPION JOCKEY-JA

Az izgalom tetőfokára hágott, amikor a korreggeli órákban a verseny néhány résztvevőjét rövid sétára kivezték a pályára. Elsőnek Pasch — a favorit — tűnt fel a fehér korlát mögött. Gordon Richards, — az angolok híres champion jockey-ja — kezét sapkájához emelve köszöni meg az előlegezett ovációt. Azután könnyedén megveregeti Pasch nyakát.

Gordon Richard csak a napokban hagyta el a kórházi ágyat, ahol súlyos lábtöréssel hekeg feküdt. Utolsó pillanatig kétséges volt, hogy részt tud-e venni a versenyen.

ELŐKÉLO VENDÉGEK ÉRKEZÉSE

Közben riadóautókon újabb és újabb rendőrsztagok érkeznek, — holott a tömegből kimagasló sötétkék sisakok száma már meghaladja az ezret. Százlépésenként különböző zenekarok szórakoztatják a közönséget. Meg-

Angol tisztek tarka egyenruhája. Az angol király most tartotta a St. James palotában az utolsó fogadást ebben az évadban. Ezen a fogadáson a tisztek egyenruhákban jelentek meg. Érdekes ellentéte egymásnak a képen látható két hadnagy. Az egyik: gyalogos, a másik: lovas hadosztály tisztje

található itt a jazzband-tól a katonazenéig, a magyar cigányzenétől az indiai kigyóbüvölő sippjág valamennyi vonós és fúvós zeneszerszám rendre és rangra való tekintet nélkül.

Két órakerkezik az első magánrepülőgép. Apró piros Mott-típusú sportgép. A tulajdonosa Lady Carlsbrook sajátkezűleg vezeti. Ettől kezdve szinte másodpercenként landolnak a különböző fajtájú repülőgépek.

Néhány perccel fél három után érkezik a kenti herceg a feleségével, a gloucesteri herceg, a Princess Royal, majd nemsokkal később feltűnik a királyi páhol előtt VI. György király és Erzsébet királyné, kedves, melet alakja, amint Mary királyné fogadására sietnek.

A Derby-t megelőző két futamot állandó, szünet nélküli motorberregés kíséri, aminek egy-egy sportrepülő egészen alacsonyan elhúz a versenyzők fölött.

ELMARADT A SZOKÁSOS DIVATPARÁDE

A szokásos divatparáde teljességgel elmaradt az idén. Csak nagyrítván tűnik fel egy-egy „szenzációs“ párizsi „Derby szenzáció“ a zsakettek és galambszürke flanellnadrágok tömegében. Annál nagyobb feltűnést keltett egy fiatal amerikai lány — aki egyenesen a királyi fogadásra érkezett Londonba — s aki csizmában és brichesben nézte végig a Derby-t, sőt ilyen egyszerűen oldotta meg a Derby-t követő díszes ruhaproblémáit is.

Három órakerkezik a zene, elhalt a motorberregés. Szinte dermesztő csend borult a hatalmas pályára, mikor az istállók felől feltűntek a Derby résztvevői, élükön Licence-vel, a királyi istálló reprezentánsával.

A starttól utolsónak Bois Russel jött el, Elliott — a jockey —, aki direkt a Derby-re érkezett Párizsból — nyugodt, kifejezéstelen arccal veszi tudomásul a minimális hátrányt. A híres Tattenham Corner-nél Bois Russel felbukkan az óriási mezőny közepén. A verseny teljesen Schottish Union és Pasch között látszik eldőlni, akik több hossal megelőzték már a mezőnyt. Egy fél pályahosszal a cél előtt Bois Russel kiugrik a tömegből, élesen veszi a külső kört s nyilsebesen tör előre. A közönség lélekzetviasszafojtva figyeli a versenyt. A finishben Bois Russel egymásután érkezik Pasch-t és Scottish Union-t, néhány ezredmásodpercig fej-fej mellett küzdenek, majd Bois Russel egy utolsó erőfeszítéssel megugrik és négy teljes hossal hagyja magamögött az angol lovakat.

A „MAGYAR LAPOK“ TUDÓSÍTÓJÁNAK VÁRATLAN SZERENCSEJE

Peter Beatty, Bois Russel fiatal tulajdonosa — kipirultan áll a királyi páholy előtt s mély meghajlással fogadja VI. György gratulációját. Azután izgatottan siet győztes lovához, melynek — éppúgy mint Peter Beattynek — első komoly győzelme az 1938-as Derby.

Peter Beatty Párizsban látta futni Bois Russelt a múlt szezón egy teljesen jelentéktelen versenyen. A remek formájú francia ló olyan kitűnő hatást gyakorolt az Earl of Beatty cím várományosára, hogy azonnali megvette 9000 fontért, a még nyeretlen lovat s versenyre egyáltalán nem engedve, valószággal titokban készítette elő a Derby-re.

A francia ló győzelme szelítésként érte az angol közönséget. Ezt senki nem várta.

A Magyar Lapok tudósítója váratlanul jó eredménnyel fejezte be első — Derby-n való szereplését. Hetekkel ezelőtt elsőnek fogadta Bois Russel-t 50 az 1-hez odds-sal s így azon kevesek közé tartozik, akiknek az 1938-as Derby örökké a legszebb londoni emlékei között fog szerepelni.

KEREKES IVAN,

Elvi jelentőségű döntés egy váltóperben

Cluj. Saját tud. Az egyik pénzintézet fel-folyamodására a Semmitűszék egy váltóper kapcsán elvi jelentőségű döntést hozott. Az 1934. évi váltótörvény 3—4-ik pontjai szerint a váltókifogásokat az első tárgyalás alkalmával kell előterjeszteni. A későbbi alkalommal előterjesztett kifogások már elkésztettek, de különösen elkésztettek azok a kifogások, amelyeket a váltóadás a fellebbezés alkalmával terjeszt elő. Ha azonban az ellenfél az elkészült kifogások ellen nem él újabb előterjesztésekkel, a bíróság a kifogásokat mégis tárgyalás alá veheti.

Fegyelmetlenül viselkedett a város közönsége a passzív légvédelmi gyakorlatok alatt

Oradea. Saját tud. Pénteken két légvédelmi gyakorlatot is tartottak Oradeán, déli tizenkét órákor és este féltízkor, a gyakorlatok azonban a lakosság nemtörődömsége mellett folytak le. A város vezetősége ismételt felhívja a közönség figyelmét, hogy a már előbbi és az újabb rendelkezésekhez tartsa magát. A sajtóban és falragaszokon az illetékes hatóságok jóelőre felvilágosították a közönséget, megadták az utmutatásokat, hogyan viselkedjen légitámadás esetén. Amikor megszólalnak a harangok és gyarak szirénái, az utcák forgalmának azonnal meg kell állnia és mindenkinek zárt helyiségbe kell sietnie. A tegnapi két légvédelmi gyakorlaton a közönség nagy része elítélendő közömbösséget tanúsított s ahelyett, hogy tiszteletben tartották volna a város felhívását, nyugodtan sétáltak tovább is az utcán.

Másrésztől hanyagság volt tapasztalható a lakosság részéről azért is, mert a világosságot sok helyen nem oltották el. Így az ablakokon lehúzott redőnyökön keresztül kiszűrődött a fény, sőt több kirakatban is elfelejtették eloltani a villanyokat. Eppen ezért a jövőben szigorúan meg fogják büntetni azokat a polgárokat, akik közömbösséget tanúsítanak a rendelkezésekkel szemben. A vészjel elhangzása után senki nem tartózkodhatik az utcán s mindenki köteles a legközelebb eső védett helyre bemenni. Az esti gyakorlatok alkalmával minden fényt ki kell oltani, s nem elég, hogy a redőnyöket leengedik. A lakosság a saját maga érdekeit szolgálja, ha a rendelkezéseket tiszteletben tartja. Minden kihágást vagy közömbösséget szigorúan fognak megtorolni.

A Caola Szappan enyhe — krémszerű — habja, mindennapi használat mellett, gyengéd, bársonyos, fiatalos arcbőrt kölcsönöz: az arc ruganyos, üde, illatos. Ezen utolérhetetlen minőségű pipereszappan tisztító hatása biztosítja bőre egészségét. Aki mindennap használja a Caola Szappant — amelynek csodálatos illata, az utolsó darabkáig állandó — a legeredményesebb szépségápolást végzi.

CA-O-LA

A legfőbb gazdasági tanács ülését tartott

Megállapította, hogy közte és a nemzetgazdasági miniszterium közt teljes az összhang

Bucuresti. Saját tud. A legfőbb gazdasági tanács ülést tartott, amelyen a tanács valamennyi tagja résztvett. Constantinescu nemzetgazdasági miniszter kijelentette, hogy a kor-

mány és a legfőbb gazdasági tanács közötti teljes az összhang s a kormány a legteljesebb együttműködést óhajtja az ország legfőbb gazdasági szervével.

A tanács azután folytatta az általános gazdasági tervezet összeállításának a munkáját s ennek során elhatározták, hogy a jövő év április 15-ig terjedő munkatervet dolgoznak ki s ennek alapján hajtják végre gazdasági újjáépítési terveiket. A munkaterv kidolgozására kiküldött bizottság tagjai: Constantin Argetoianu, Garofild, Bujoiu és C. Anghelescu.

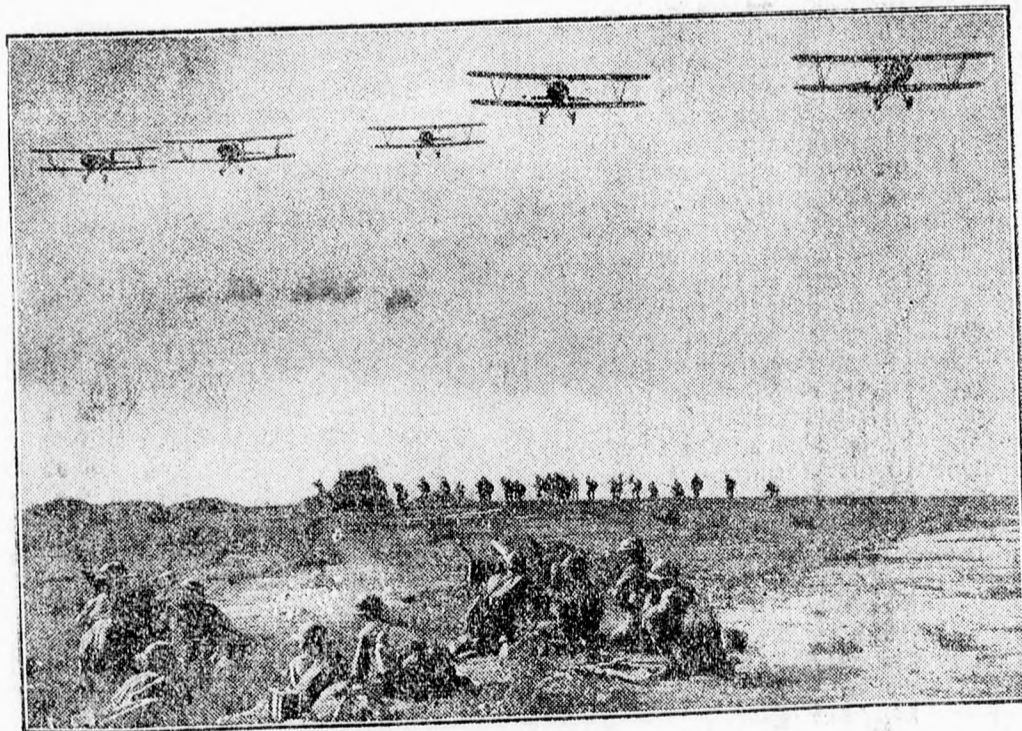
JÓ TERMÉS JÖNI!

Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi miniszter jelentése szerint az idei búzatermés az átlagon felüli kitűnő lesz. A búzatermés értékesítésére a kormány már megtette a szükséges intézkedéseket.

Eddigi becslések szerint, körülbelül 150—180 ezer vagon búzafeleslegünk lesz, amit exportálni fognak.

JELENTÉSEK A KÜLFÖLDI GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOKRÓL.

Bucuresti. Saját tud. A nemzetgazdasági miniszter jelentéseket kapott a román bizottságoktól, amelyek különböző országokban gazdasági egyezmények megkötésén fáradoznak. A Párizsban tárgyaló bizottság nagy eredményt ért el, mert a francia kormány hozzájárult a gabona-, a petróleum- és gyümölcsbevétel kontingensének növeléséhez. Berlinben is kedvező mederben folynak a tárgyalások. Elhatározták, hogy jegyelőre ugyanazt a rendszert alkalmazzák volt osztrák árukra vonatkozólag, amelyek a múltban érvényben voltak.

Gyalogos támadás egy gépfegyverfészek ellen

Érdekes felvétel, a nagy amerikai hadgyakorlatról, mely Chicago mellett folyt le. Az előtérben egy gépfegyverfészek látható, amelyet pompás rajvonalban előnyomuló támadóoszlop rohan meg repülőgépek támogatásával

A banati katolikus „iskolaalapok” telekkönyvi átírása

Elkészült a püspökség fellebbezése a telekkönyvi hatóság határozata ellen

Timişoara. Saját tud. Jelentettük, hogy a timişoarai egyházmegye területén tízennégy, illetve negyvennégy esetben az állam nevére írták át a telekkönyvben a „római katolikus iskolaalap” elnevezés alatt telekkönyvezett ingatlanokat, így a jimboleai német tan nyelvű katolikus gimnáziumot, a detai és más elemi iskolákat, földeket stb. Az átírt ingatlanok tíz-tizenkét millió lei értéket képviselnek. Az egyházmegyei hatóság minden egyes telekkönyvi átírás ellen fellebbezéssel él. Gábrriel József dr. egyházmegyei ügyész most készítette el a terjedelmes beadványt, amelyben meggyőző érveléssel indokolja a fellebbezéseket.

Fogalmak tisztázása

A fellebbezés, mint értesülünk, elsősorban szükségesnek tartja, hogy bizonyos félreértéseket tisztázzon. Az iskolaalapok kérdésének teljes ismeretére támaszkodva utal arra, hogy ki kell terjeszkednie olyan részletekre is, amelyeket a telekkönyvi hatóság figyelmen kívül hagyott, de amelyek az ügyre nézve fontosak. Hivatkozik is mindjárt az állami ügyvédek kifogásaira, hogy a római katolikus püspökség nincs abban a helyzetben, hogy a szóbanforgó egyes esetekben az illető iskolaalapot képviselhesse. Elsősorban ezt a kérdést kell tisztázni. Az említett kifogás alapján. A római katolikus iskolaalapot, akár mint köz-, akár pedig

mint magánjogi személyiséget tekintik, akár mint a római katolikus egyháznak nem külön jogi személyiséggel bíró intézményét, a konkordátum 14-ik szakasza, a kultusz törvény 12-ik szakaszának 2-ik bekezdése s a magánoktatásról szóló, 1925. december 22-én kelt törvény 112. szakasza értelmében törvényesen az egyházi fõhatóság képviseli. Ennek következtében a római katolikus egyházhhoz tartozó bármilyen alap törvényes képviselője a püspökség. Tudomásunk szerint mondja tovább a fellebbezés — az állam ügyvédje még azt a felfogást is képviseli, hogy a kérdéses iskolaalap sem jogszerű, sem ténylegesen nem létezik s így nem is lehet törvényes jogi képviselője. Ez a felfogás is téves, mert eddig egyetlen bírósági határozat sem állapította meg, hogy az iskolaalap, amely emellett telekkönyvi birtokos is, nem léteznék. Egyébként ez már az ügy érdemi részéhez tartozik. Am, a legrosszabb esetben is, ha azt feltételezzük, hogy kimondják ezeknek az alapoknak a nemlétezését, akkor is, addig is törvényes képviselőre van szükségük s ez nem lehet más, mint az egyházi vagyon törvényes és általános képviselője. De egyébként is a telekkönyvben történő változásokról a 168-ik szakasz értelmében a felek értesítendőek s ha kitűnnék, hogy az ügyfélnek nincsen képviselője, gondnokot kellene kinevezni: a jogi alapelv szerint az érdekelt felek egyike sem lehet képviselő nélkül.

El kell-e ismertetni külön jogiszemélyeknek a katolikus iskolaalapokat, amelyek az egyházi vagyon részei?

Az első érdembeli indok a telekkönyvi átírára — mondja ezután a fellebbezés —, hogy az iskolaalap, miután az 1924. évi törvény értelmében nem nyerte el a jogiszemélyiséget, ilyenek nem tekinthetők s ennek következtében az állam követelheti az ilyen vagyonnak, amelynek nincsen tulajdonosa, a saját javára való átírását. A megfellebbezett telekkönyvi határozat indokolása szerint az alapnak már 1857-ben kellett volna a magyar államra szállnia, következésképpen most a román államra, mint amannak jogutódjára. Ilyen szempontból azonban csak a római katolikus felekezeti oktatás múltbani és jelenbeni jogi és tényleges helyzetének elismerése csendülhet ki. A régi Magyarországon 1868-ig csak felekezeti iskolák voltak s csak az azévi XXXVIII-ik törvény létesítette az állami iskolákat, a felekezeti iskolai vagyont törvényesen nevezték tehát „iskolaalapnak” és 1855-ben a telekkönyv feljuttatásánál a megállapító bizottságok helyesen szerepeltették az iskolákat mint tulajdonosokat. Az 1868-iki XXXVIII-ik törvény cikk nem szüntette meg a felekezeti iskolákat, ellenkezőleg elismerte azokat és a 14-ik szakaszban még kodifikálta is a felekezeteknek azt a jogát, hogy fenntarthatassák régi iskoláikat, s hogy a

jövőben újakat létesíthessenek. Köztudomású, hogy a régi Magyarországon a jogiszemélyiség bejegyzése nem volt meghatározva és nem volt olyan törvény, amely külön körvonalazta vagy meghatározta volna a jogi személyiségeket s azok köz- vagy magánjogi különbözőségeit. Általában ilyenek voltak elismerve mindazon intézmény, amely az érvényben lévő törvényes keretek között működött. A 38-ik törvény cikk meghozataláig az iskolaalapokat tekintették jogi személyeknek. Attól kezdve azonban, miután a hűfelekezeteket ismerték el mint iskolafenntartókat, az egyszerű alapok helyett az illető püspökség lett a jogi személy. Ezeknek az alapoknak az elnevezése és minősítése nem volt semmi fontossággal, sem azelőtt, sem azután, hiszen az iskola fenntartójául az illető felekezet püspökségét tekintették és a különböző alapok az egyházi vagyon alkotó részeit képezték. Mindezeket a vagyonokat egyházi vagyonnak tekintették tehát, amelynek külön meghatározott rendeltetése van s az „iskolaalap” elnevezés csak annak a vagyonrésznek ezt a rendeltetését fejezte ki. Így találunk iskolaalapokat, kántori-, nyugdíj-, templomi-, temető-alapokat. Mindezek azonban nem jelentenek külön-külön jogi személyiségeket, hanem az illető hűfelekezetek vagyonát képezik.

A római és görög katolikus iskolák adminisztrálásának szabályzata a 111. szakaszban intézkedett is, hogy az újszerzeményű ingatlanokat az egyház nevére telekkönyvezzék, viszont az 1868. 38-as törvény előtt szerzettek a telekkönyvben írják át szintén az egyház nevére.

Romániában ez a helyzet mitsem változott. Ellenkezőleg, az azelőtt esetleg nem teljesen tisztázott fogalmakat törvényesen meghatározták. A konkordátum IX. szakasza elismeri a római katolikus egyház jogi személyiségét, elismeri vagyonra teljes jogú tulajdonosának s a vallástörvény 11-ik szakasza a történelmi egyházak szervezeteit közjogi személyi-

Végre biztos szer a sváb- és ruszli-bogarak ellen

„NEOTOX”
INSECTICID; CUTIA LEI: 18

Mentse meg ruháit a molyoktól „MOLITOX” használatával. Egy doboz egész szeszonzonra elég. Ara 15 és 25 lei.

Kapható: Gyógyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban és szaküzletekben.

ségeknél deklarálja. Ugy a konkordátum XIX., valamint a magánoktatásról szóló törvény 1. szakasza megengedi továbbá, hogy a római katolikus egyház elemi és középiskolákat létesíthessen és fenntarthatson, ígyhát ezen iskolák vagyona és alapjai is az egyház tulajdonát képezik. Nincs szükség tehát arra, hogy ezeket az alapokat — akár közjogi személyiségeknek tekintik, akár az egyházi vagyon egy alkotó elemének — az 1924. évi törvény alapján még külön jogiszemélyeknek is elismerjék. Az erre a törvényre való hivatkozás és ennek a tisztára egyházi jellegű vagyonra való alkalmazása, csak összetévesztése a fogalmaknak. Legrosszabb esetben is, legfeljebb arról lehetne szó, hogy a püspökség kérje-e vagyona elnevezésének helyesbítését a telekkönyvben, amiről már a szabályrendelet 111-ik szakasza is intézkedik. De az államnak semmi esetre sincs jogában, az egyházi vagyon átírását követelni, csak azért, mert az alapok elnevezése nem felel meg az 1924-ben általánosságban a magánjogi személyiségekről hozott törvény előírásának. Kétségtelen, hogy ez az eljárás nem jelentene csak pusztán helyesbítést, hanem a római katolikus egyházi vagyon teljes konfiskálását, a konkordátum IX. szakaszával ellentétben, amely a római katolikus egyházat vagyona teljes jogú tulajdonosának ismeri el.

Miniszteri átirat

Hogy ez a felfogás helyes, kiviláglik a közoktatásügyi miniszternek 129850/1931. sz. átiratából is, amelyben a miniszter egy konkrét esetről kifolyólag közölte, hogy csak a magánosok által tett és egyháziilag kezelt alapítványokat szükséges az 1924. évi törvény szerint elismertetni, amely nemes célú alapítványokat a kormány elismerte s e felfogásunk megvilágítására felhozzuk — írja a fellebbezés —, hogy sok évvel ezelőtt egy Ádám Dezső nevű jötevé alapítványt tett a silindiai római katolikus iskola fenntartására. Ennek az alapítványnak meg kellett szerezni az 1924-iki törvényben előírt jogiszemélyiségét. Ezzel szemben a többi alapoknak, amelyek mindig is a római katolikus egyházi vagyon alkotó részét képezték, semmiképpen nem kell külön elismertetnünk a jogiszemélyiségét s az „iskolaalap” elnevezés — miként már kifejtettük — mindössze ennek az egyházi vagyonnak a rendeltetését jelzi.

Az, érdekes fellebbezés további részét következő számunkban fogjuk közölni.

Ujdonság!

Ujdonság!

Heszke Béia:

Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelt katolikus olvasókörzés asztaláról.

Ara: 40 lei

Megrendelhető: Könyvostályunknál.

Felvétel a romániai premontrai kanonokrendbe

A Szent István első vértanúról elnevezett Oradea-hegyfői premontrai prépostság felvételt hirdet olyanok számára, akik 17-ik életévüket betöltötték és hivatást éreznek magukban a szerzetesi életre és a lelkipásztorkodásra. A kérvényt az alábbi címre a következő okmányokkal fűszelve küldjék el:

1. Keresztlevél, 2. Bérnáltási bizonyítvány, 3. Baccalaureatusi bizonyítvány, 4. Roman állam polgársági bizonyítvány, 5. Bizonylat arról, hogy a premontrai kötelezettségnek, vagy általában a katonai kötelezettségnek eleget tett, 6. Orvosi bizonyítvány, 7. Erkölcsei bizonyítvány a hittanartól és a helybeli plébánosától, 8. Szülői beleegyezés, amennyiben kiskorú annak a kijelentésével, hogy a szülők nem szorúlnak rá a fiu anyagi támogatására.

Csak az jelentkeznek, aki hivatást érez magában arra, hogy a szerzetesi életnek komoly felelősségében igyekezzen első sorban életszentségét és örök üdvösségét megmenteni, akinek kedve van az Oltáriszolgálat, a Szent Szív és a Szent Óra tisztelgetésével és a liturgikus életnek a mélységével a lelkipásztori munkában résztvenni; „akik hajlamuknál és tehetségükkel fogva hivatást éreznek valamely tudomány, vagy művészet alaposabb művelésére”; amely a szerzetesi hivatással nem összeférhetetlen, sőt amely a szerzetesi hivatás zavartalan lelki életében alapot és támaszt nyújt.

Jelentkezzen az, akinek áldozatkész lelke van ahhoz, hogy egy rend erkölcsi újjászületésének a munkájában részt vegyen, amely már 800 év óta alapítójának, Szent Norbert szellemének az örököse.

Oradea, 1938. április 9.

Szilágyi M. Dózsa,
priorul regent al Prepozitüre Ordinului
premonstratenz.

Mentse meg fogait!

Amit megtehet ma, azt ne halassa holnapra. A helyes védekezés a fogkö veszedelme ellen: használjon Kalodont fogkrémet! „Kétszer naponta Kalodont” — ez tartja egészségesen fogait. Tudja meg: Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

Cerbere francia határszéli város bombázása spanyol köztársasági repülőgépekről történt

A hivatalos vizsgálat megállapításai. — A hadianyagszállító hajók bombázása miatt az angol ellenzék megtorlásokat akar

Párizsból jelentik: A párizsi közvéleményt továbbra is izgalomban tartja a francia-spanyol határon Cerbere város repülőgépről történt bombázása. A „Jour” című francia lap a támadásokkal kapcsolatban megállapítja, hogy mindazok a katonai és polgári személyek, akiknek módjukban áll látesővel figyelni a francia határvidéken dolgozó spanyol repülőgépeket, egybehangzóan megállapítják, hogy a gépek a köztársasági légiflotta kötelékébe tartoztak. Egy francia repülőtiszt, akinek a tanuskodásához semmi kétség nem férhet, megállapította, hogy kilenc Bouch-tipusu köztársasági repülőgép dobta le a bombákat. A lap szerint ez a megállapítás teljesen egyezik a hivatalos vizsgálat eredményével is. Az is bizonyosodott, hogy a repülőgépek Barcelonából jöttek. — **Daladier** miniszterelnök is a Cerberében történt legutóbbi helyszíni vizsgálatkor megállapította, hogy a kilenc rejtélyes repülőgép a spanyol köztársaság területéről jött, s csak Cerbere fölött szórt bombákat, viszont a közvetlen szomszédságban levő Farbut spanyol köztársasági várost feltűnően megkímélte a bombatámadástól.

ELSÜLLYEDT ANGOL HAJÓK. UJABB HAJÓBOMBÁZÁSOK ALICANTEBAN.

Madridból jelentik: A Reuter szerint az „Isadora” nevű angol hajó, amelyet Castellónnál ért bombatámadás és a „Thorpehaven”, amelyet Alicante kikötőjében bombáztak, később elsüllyedt, mert a lékeket nem sikerült betömni.

Alicanteből jelentik: Spanyol köztársasági jelentés szerint pénteken délután öt Junkers

gép bombázta a kikötőt és a „St. Winnifred” nevű angol gőzöst megrongálta. A repülőgép kelet felé a város központját bombázták.

Az angol minisztertanács jövő héten terjeszti elő javaslatait a hajóbombázások kérdésében

Az orosz-angol megegyezés veszélyben

Londonból jelentik: Az angol kormány körében eltérő intézkedéseket ajánlanak a spanyol vizeken horgonyzó angol kereskedelmi hajóknak repülőgépekkel szemben való megvédésére. A hétfői minisztertanácson végleg döntenek majd, hogy milyen intézkedést léptessenek életbe és Chamberlain kedden már ismertetni is fogja az alsóházban az elhatározott intézkedéseket. Legvalószínűbb, az a megoldás, hogy az angol kormány gazdasági megtorlást fogantossin a nemzeti spanyol kormányval szemben. Szó lehet arról is, hogy angol hadihajókat küldjenek a spanyol köztársasági kikötőkbe, azzal a feladattal, hogy haladéktalanul tüzeljenek, ha a nemzeti repülőgépek bombát dobhatnak angol hajóra. Ezt a tervet azonban a kormány több tagja nagy aggodalommal fogadja, mert azon a véleményen vannak, hogy ezzel Anglia megsértené a benemavatkozás elvét.

Az egész kérdést az angol kormány előtt is az teszi bonyolulttá, hogy a bombázott hajók ugyan angol lajstromozásúak voltak, de mégis szállítási megbízás folytán orosz eredetű hadianyagokat akartak Alicanteban kirakározni.

A SPANYOL NEMZETI KORMÁNY RADIÓKÖZLÉSE A HAMISAN KITÜZÖTT ANGOL ZASZLÓKRÓL

Salamancából jelentik: A nemzetiek rádióállomása erőiesen szembefordul a külföldi lapoknak azzal az állításával, hogy a spanyol nemzeti repülőgépek szándékosan bombázták volna a köztársasági kikötőkben lévő idegen hajókat. A rádió-jelentés hangoztatja, hogy a nemzeti haderőnek pontos adatai vannak valamennyi elsüllyedt kereskedelmi hajóról és azok rakományairól. Ennek alapján kétségtelenül megállapítható, hogy az elsüllyesztett hajók ismeretlen nemzetiségűek voltak és egyszerűen csak kitértek az angol lobogót, hogy ilymódon annak védelme alatt könnyebben csempészhessenek hadianyagot.

Rómából jelentik: Olasz körökben élénk érdeklődéssel kísérik azt a harcot, amelyet az angol ellenzék folytat Chamberlain ellen. Rómába érkezett londoni értesülések szerint az angol ellenzék szívesen venne egy olyan olasz-francia megegyezést, mely a berlin-római tengely gyöngítésére vezetne, de még szívesebben látná az angol-olasz egyezmény felbontását. Mindenesetre igyekeznek a kormányra olyan nyomást gyakorolni, hogy az angol hajók bombázása miatt ne Burgosban, hanem Berlinben és Rómában tiltakozzék.

SZAMOS KÖZSÉGI ISKOLÁT ÉPITENEK SATUMARE MEGYÉBEN. Saját tud. Dr. Simion Octavian subprefektus meglátogatta a megye épülő iskoláit. Látogatásának célja az volt, hogy megismerje a Coman Simion ezredes-prefektus által elrendelt építkezéseket. A subprefektus megtekintette az épülőfélben levő vetési, boghisi, Principele Mihai, borlești iskolákat. Mindenütt a legteljesebb rendet találta.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Clujf szerkesztő: **dr Sulyok István**
Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Kissé élénkebb keleti és déli, később nyugati szél, több helyen zivatar, a meleg egyelőre tovább tart.

BOBOLA SZENT ANDRÁS HAMVAIT RÓMÁBÓL LENGYELORSZÁGBA SZÁLLITJÁK. Rómából jelentik: A Szentatya húsvétkor avatta szentét Bobola András lengyel jezsuita vértanút, akinek hamvait csak hosszúságos tárgyalás után kapták meg Szovjet-Oroszországtól. A szent vértanu hamvait különvonaton hazájába szállítják. A különvonat Ljubljánán és Budapesten keresztül érkezik Varsóba. A szent vértanu hamvai Rómában a San Salvatore templomban pihentek. Varsóban fényes ünnepségekkel fogadják a drága ereklyéket.

Kiadó a liberális párt bucaresti-i párhelyisége. Bucaresti. Saját tud. Az ügykezelők, akiket az igazságügyminisztérium a volt liberális párt bucaresti vagonjának kezelésével bízott meg, miután vizsgálat tárgyává tették a párt vagyoni állagát elhatározták a bucaresti párt-helyiség bérbeadását. Tegnap már ki is tették a kapura a kiadó helyiséget hirdető cédulát.

* A Szent Orsolya-zárda r. k. nyilvánossági joggal bíró liceuma 1-es osztályába a felvételi vizsga 1938 június 10-án lesz megtartva. Az iratokat kérjük június 18-ára betérjeszteni.

MEGHALT OVIDIU DENSUSIANU EGYETEMI TANÁR. Bucarestből jelentik: Csütörtökön éjszaka halt meg Bucarestben Ovid Densușianu híres nyelvész és irodalomtörténész, a román tudományos világ egyik vezéralakja. O. Densușianu 1873-ban született. Tanulmányait külföldön végezte. Gastonnak, a hírneves párizsi nyelvésznek tanítványa volt. Nagyjelentőségű munkáit román, francia és német nyelven írta meg. Halála nagy veszteséget jelent a román tudományos világ számára.

Beiktatták a satumarej törvényszék új elnökét Saját tud. A törvényszék ünnepélyes keretek között tegnap délelőtt iktatta be hivatalába Nișulescu Dumitru, a törvényszék új főelnökét és dr. Golea Nicolaet, a törvényszék második szekciójának elnökét. A beiktatáson megjelent Papadopol Constantin tábornok, helyőrségparancsnok is. A főelnöktől dr. Dery Paul törvényszéki bíró vette ki az esküt, majd megleghangú beszédben üdvözölte őt. Ezután Nișulescu Dumitru eskette fel hivatalára dr. Golea Nicolaet másodelnököt.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A MAGYAR KORMÁNY. Budapest. A kormány tagjai péntek délután minisztertanácsot tartottak. A folyó ügyek letárgyalása után a minisztertanács a zsidótörvény végrehajtási rendeleteinek a tervezetét tárgyalta.

Huszonegy év óta puskagolyó van az agyában. Varsóból jelentik: Vaclav Krzmienski Bydgoszczban lakó volt altiszt a világháborúban 1917-ben fejtűést kapott. A puskagolyót, amely agyába fúródott, nem tudták eltávolítani. Krzmienski mindamellett életben maradt, mai napig is jó egészséggel él, és idáig semmi hátrányát sem érezte, hogy agyában egy golyó van. Teljesen magában álló esete a külföldi tudományos világ figyelmét is felkeltette. Az északamerikai Rockefeller-intézet nemrégiben azt az ajánlatot tette Krzmienskiinek, utazzék Amerikába és ott vesse magát alá tüzetesebb orvosi vizsgálatnak. Minden költséget hajlandó megfizetni, sőt még a utazást is kap. Krzmienski természetesen megkapta az ajánlatot és legközelebb már hajóra száll Gdyniában, hogy Newyorkba utazzék.

Kényszerleszállást végzett és összetört Bucovinában egy német repülőgép. Bucaresti. Saját tud. Egy német repülőgép, amelyet Robert Frost breslauer pilóta vezetett és amely Breslauból Bucuresti felé tartott, Bucovinában vihar és motorhiba következtében kényszerleszállást végzett egy legelőn. A gép egy szárnya nekiment egy fának és letört. A repülő sértetlen maradt.

VILLAMCSAPÁS ÉRT ES LEZUHANT EGY UTASSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP. Newyorkból jelentik: Delaware mellett villám csapott le egy utasszállító repülőgépre. A gép lezuhant s eddig nyolc halottat húztak ki a roncsai alól.

Halálesvégű falusi dráma. Targu-Mures. Saját tudósítónktól. Márkus György, aki csendőrkatonára és Sfantul-Gheorghen teljesítő szolgálatot, a napokban szabadságra jött muresmegyei falujába, Gălesti községbe. Folyó hó 9-én bátyja társaságában Mercurea-Nirajra indultak, hogy ott egyet-mást bevásároljanak. A Márkus-fivérek haragosai azonban tudomást szereztek arról, hogy a virtuosus Márkus György otthon tartózkodik és ezért a község bejáratánál, a Niraj folyó hídja alatt megbujva várták az érkezőket. Három testvér volt, aki megbujt a híd alatt, Szakács István, Szakács Mihály és Szakács József s amikor a két Márkus testvér a híd elé érkezett, előugrottak és késekkel a gyanútlan Márkus Györgyre támadtak. A csendőrkatonára, Márkus Györgyre a verekedés során védekezett ugyancsak késsel, de végül mégis holtan maradt az út porában. A három gyilkos Szakács testvért a csendőrség a tg. muresi ügyészségre kísérte.

URNAPI KÖRMENETEK. Timisoara. Saját tud. Jövő héten csütörtökön üli meg az egyház Urnapja ünnepét. Arra való tekintettel, hogy ezen a napon az állami hivatalokban s a legtöbb vállalatban folyik a munka, a püspöki hatóság intézkedése szerint az urnapi körmenetet Timisoaran vasárnap tartják meg. Még pedig a székesegyházból az ünnepet megelőző vasárnapon, június 12-én, a külvárosi plébániákon pedig a rákövetkező vasárnapon, június 19-én. A székesegyházból induló körmenetet, miután Pacha Agoston dr. megyéspüspök bérmautóját végzi, Kayser Lajos prelá-tus-nagyprépost vezeti.

A sikkasztó községi pénztáros golyót röpített a fejébe. Timisoara. Saját tud. Ferendia községben Dalia Vasile volt községi pénztáros, revolverrel agyonlőtte magát. Körülbelül egy hónappal ezelőtt vizsgálatot tartottak a ferendiai község-házban s ez alkalommal állásától felfüggesztették Dalia pénztárost. Könyveit igen rendetlenül vezette, meg is állapították, hogy sikkasztott, csak az összeg nagyságát nem lehetett még meghatározni. Időközben megállapították, hogy félmillió hiányzik a községi pénzekből. Daliát felszólították, hogy záros határidőn belül fizesse vissza a hiányzó összeget, vagy pedig adjon vagyoni garanciát. A község megbízottja, miután a határidő lejárt, most akarta felkeresni a községi pénztárost, azonban Dalia házához érkezve, nagy csődületet talált ott. A sikkasztó pénztáros már végezett magával, revolverrel félbőltötte magát. Levelet hagyott hátra, amelyben arra utal, hogy a pénzt nem használta fel, hanem a hiány a rossz könyvelés következtében állt elő.

Cronin Réztábla a kapu alatt

V. kiadás.

Orvosokról szól ez a könyv, az orvosoknak egy bizonyos típusáról, amely — így mutatja legálább is Cronin — regénye — erősen el van terjedve az angol orvosi társadalomban. Péctent és nagy honoráriumot hajtó, egyrészt kezére játszó beteget és tudományt sarlatánmódra kezelő orvosokat mutat be, akik közt egy időre megszédül és pénzhaszára adja magát a regény rokonszenvesen induló ifjú hőse is. Ahogy egy asszony a maga csöndes, néma rosszallásával tisztá emberségével kiemeli ebből a fertőből — az a legnagyobb írásművészet. Az életben lassan minden elmarad, de addig érdemes élni, amíg van embertársunk, akin segíthetünk. Erre tanít ez a könyv, amely nemcsak az ideálisan felfogott orvosi hivatásnak, de általában az igazi emberségnek evangéliuma.

Ara 185 lei és portó.

Kapható könyosztályunknál

Eredeti közlemény.

Gyomorbetegségemből teljesen kigyógyultam...

Martin Weinberger 231, Lexinta (Jud. Na-saud) a következőket írja nekünk folyó évi március 3-iki levelében:

...Majdnem egy éve annak, hogy súlyos gyomorhajom ellen egy **Gastro D.** kurát befejeztem és nagyon meg vagyok elégedve a kiváló gyógyszer hatásával és úgy is érzem magam, mintha teljesen kigyógyultam volna gyomor-fájdalmaimból. Azonban dacára ezen örömdetes ténynek, mégis elővigyázatosságból elővettem magamban, hogy még egy **Gastro D.** kurát megcsináljak, miért is kérem címemre egy üveg **Gastro D.**-t utánvétellel beküldeni...

Fenti levélhez hasonló köszönő levelek tömege fekszik előttünk (és áll bárki érdeklődő rendelkezésére) és mi sem bizonyítja jobban, hogy gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségben szenvedők milyen előszeretettel köszönhetik gyógyulásukat a kiváló és közismert amerikai gyógynövényből készült gyógyszernek. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, valamint 135 lei előzetes beküldése ellenében Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Feljegyzések

Hosszu ideig foglalkoztatta a világ közvéleményét az a terv, amelyet a francia kormány vetett fel a zsidósággal kapcsolatban.

A francia kormány eszerint zsidókat akart telepíteni a gyér népességű Madagaszkár szigetére. Akkor mindenki többszázszor lengyelországi zsidóra gondolt és a kérdés előrehaladott állapotát az is bizonyítja, hogy a francia kormány már Beecik lengyel külügyminiszterrel tárgyal a kivitellről. Ez a terv ma már teljesen feledésbe ment. Ugy látszik, sok pénzbe került volna. De Madagaszkár lakói sem látták szívesen ezt a tervet; még azok sem, akik kommunista érzelmekről ismeretesek.

Eközben újabb terv került a francia nyilvánosság elé, a Párizsban szokatlanul nagy tömegű szaporodott bevándorolt zsidóság leapasztására. Ezeknek nagy része francia vízummal érkezett Párizsba a tavalyi világhiállítás megtekintésére és véglegesen ott is maradt.

Párizs üzleti világát súlyosan érinti a zsidó kereskedelem egyre növekvő versenyereje. A népesség más köreiben is nagy el-lenszenv ébredt a zsidósággal szemben, különböző okokból, amelyek mind számuk gyors növekedésével függnek össze.

Legrissebb statisztikák megállapítják, hogy a büntények 25 százalékát zsidók követik el. A francia kormány terve szerint a sokezer nemkívánatos zsidót vagy kiutasítják, vagy valamilyen uton-módon hasznos állampolgárokká nevelik. Ezzel kapcsolatban a francia kormány 15.000 zsidót akar telepíteni Közép- és Dél-Franciaország gyéren lakott vidékeire, mezőgazdasági foglalkozásra. Egyes, születésekkben szegény megyékben ez látszik célravezetőnek a népesség pótlására.

Az eredmény és a siker azonban már más kérdés. Érdekes, hogy ennek a telepítésnek a költségeit a terv szerint a zsidóságnak kell előteremtenie, azonban a kormány is hozzá fog járulni. P. I.

Meghívó. Az oradeai tudóvész ellen védekező egyesület folyó évi június 14-én, határozatképtelenség esetén folyó évi június 21-én délután 6 órakor a Szent József-intézetben, Str. Brătianu 7., közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tiszteltel meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, 2. Titkári jelentés, 3. Pörvösi jelentés, 4. 1937-38. évi zárszámadás, 5. 1938-39. évi költségelőirányzat.

* **Reuma lenne?** Reumás, csúzos és nennemű hűléses betegségeket, amilyen elsősorban a gripa, meggyógyít a Togal-tabletta, egy komoly, biztos hatású gyógyszer. Baktériumok hatású és a káros és mérgező anyagokat teljesen eltávolítja a szervezetből és így lényegesen előmozdítja annak teljes gyógyulását. Reumánál a többhetes, gripánál a néhány napos Togal-kezelés egyszerűen bevált. Az összes gyógyszerárakban és drogériákban.

AZ ORADEAI NÉPSZÖVETSÉGI „HANGYÁ”-„FURNICA” TAGJAINAK FIGYELMÉBE. Ma, vasárnap délelőtt féltizenkét órakor a Katolikus Körben új alapszabályt tárgyaló rendkívüli közgyűlés, melyre a tagok megjelenését kéri az Igazgatóság.

MacDonald lánya dollárokért sem hajlandó elhagyni az „Öreg Eke” kocsmát. Londonból jelentik: Néhai Ramsay MacDonald volt miniszterelnök legidősebb lányát, Ishbelt, egy amerikai cég nagyon előnyös ajánlattal hat heti felolvasó körútra csábította, de Ishbel asszony visszautasította a sokezer dolláros ajánlatot azzal, hogy teljesen férjének és üzletének kíván élni. MacDonald Ishbel tudvalegőleg a Chequers melletti Speon falucskában lévő „Öreg Eke” címzett kocsmá tulajdonosa; nemrég ment férjhez kertészhez, Norman Ridgeleyhez és most mindketten szorgalmasan végzik a vendégek személyes kiszolgálását.

Gyermekek játékból komoly baleset. Bucurestiből jelentik: A 9084. számú motoros vonatot Lehlin állomás közelében tehénpásztor gyermekek kövekkel támadták meg. A támadás természetesen a gyermekek csintalan játéka volt, mégis súlyos balesettel végződött. A kövek bezúztak néhány ablakot, egy utast, Victor Romescu bírót, súlyosan megsebesítettek. A vizsgálatot megindították.

„Leült” a satumarei motoros vonat. Saját tud. Könnyen végzetessé válható vasúti baleset történt az elmúlt nap a satumarei állomás közelében a nyílt pályaudvaron. A reggel 8 órakor induló, utasokkal telt balamarei motorosvonat mozdonyának első tengelye eltört, úgy hogy a mozdony két kereke leváltott. Ennek következtében a gép megfarolt, majd két hátsó kerekére „leült”. A lendület azonban előre dobtá a mozdonyt, aminek következtében mélyen a földbe furódott. Az utasok között rettenetes pánik támadt. Az emberek egymást taposva, igyekeztek a kijáratok felé. Szerencsére csak az ijedelm volt nagy, mert nem történt sebesülés. A baleset ügyében a CFR erélyes vizsgálatot indított.

ELFOGTA A RENDŐRSÉG AZ AMERIKAI MILLIOMOS GYERMEK ELRABLÓJÁT. Newyorkból jelentik: A Jimmy Cash elrablása és meggyilkolása ügyében folytatott nyomozás során elfogtak egy Franklin Pierce MacCall nevű embert, aki beismerte, hogy ő lopta el a gyermeket. Az ellopott gyerek száját befőmte, hogy ne kiabálhasson. Mire azonban lakására ért, a gyermek megfulladt. Ijedtében elrejtette a kis holttestet a bozótnban, ahol a napokban megtalálták. A gyermekrabló azt állítja, hogy egyedül követte el tettét, bűntársai nincsenek. A gyermekgyilkosra halálbüntetés vár.

Satumaren összekötőzik és fáskomrába zárják az örülteket. Saját tud. Néhány héttel ezelőtt a városi tanács lebontatta a satumarei elemegfigyelő épületét, hogy helyébe újat építtessen. Mig azonban az új épület elkészül, a betegeteket nincs hol elhelyezni. A sighthi elemegfigyelő épület annyira túl van zsúfolva, hogy hosszú betétkig kell várni, amíg egy-egy üres helyre fel lehet küldeni a megye beteget. A szerencsétlen elmebetegokat, hozzátartozóik kénytelenek őrizni odahaza. Ez a körülmény sokszor veszélyezteteti a beteg hozzátartozóinak egészségét és épségét is. Így például Boldizsár Kálmán bérkocsis feleségét, aki az elmúlt héten megzavarodott, odahaza kellett apolni. Az asszony lakáskan felakasztotta magát, amikor pedig levágták, dühöngeni kezdett és mindent összetört. Stan Grigore 40 éves Popa Coresi-utcai lakosát már radikálisabb eszközökkel bánták el az egészségügyi hatóságok. A szerencsétlen köz- és önvészélyes elmebetegét kórházba szállították és az épülőfélben lévő megfigyelő udvarán a fáskomrába zárták. Stan Augustin Pelisor közlési földművest pedig, akit tegnap a vásárhán bűntörvény rohamok támadtak meg, a rendőrségi fogdába csukták, amik „kijózanodik” vagy el lehet szállítani az elemegfigyelőzetbe.

TÖLTSE
minden szabadidejét az ózondus, pormentes és fenyőillatos
Băile-Episcopești
rádiomos
hullámfürdőjében,
ahol népszerű **15 leies** jeggyel egész nap szórakozhat.
Allandó hullámverés.
Szellemileg kimerülteknek elsőrangú!

Nem szállítanak a vasuton 5 kg-nál könnyebb csomagot. Bucurestiből jelentik: Az államasutak igazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében a vasut csak 5 kilogrammnál súlyosabb csomagot fogad el szállításra. Kivételt képeznek az újság-csomagok és az újság-makulatura. Az 5 kg-nál könnyebb csomagok szállítására a postának van kizárólagos joga.

ISMÉT NYOLC ÜGYVÉDET ZÁRTAK KI AZ ILFOVI KAMARABÓL. Bucuresti. Saját tud. Az ilfovi ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága ismét újabb nyolc zsidó ügyvédet törölt az ügyvédek névsorából.

EGY EGÉSZ FALUT ELPUSZTITOTT A TÜZVÉSZ. Lublinból jelentik: A Lublin melletti Zalikov falu tűzvész következtében teljesen elpusztult. A falu 112 lakóháza porig égett, 500 ember hajléktalanná vált.

A bamrai maharadzsza mesebeli tündérpalotája. Londonból jelentik: Bamra indiai állam 24 éves maharadzsája Londonba érkezett, hogy angol építészeket szerződtesse palotája építéséhez. A hóhéher márványpalota padlóit márvány mozaikok fogják borítani, mennyezetét lapis lazuliból és onixból készült oszlopok tartják, két üszömedencéjét zöld és fekete onixszal rakják ki, onix lépcsőit verteszűt korlátok díszítik, minden szobának rejtett forrásu világítása lesz, amely önmagától kigyullad, ha az ajtó nyitják, a kertben színesvilágítású szökőkútak lesznek. A mesebeli tündérpalota építének költségeit 75 millió pengőre becsülik. Az ifjú maharadzsza egyetlen drágaköves turbánforgója 1 millió 250.000 pengőért. Elelmét naponként külön repülőgépen hozzák a fővárosból Deogaból. Londoni tartózkodásának az a legnagyobb öröme, hogy minisztere: A. K. Bose kíséretében földalati vonaton utazgat és az utolsó három és hat pennys bazárokat tanulmányozza, ahol számos emléktárgyat vásárol.

Súlyosan elítélt szélhámosok. Targu-Mures. Saját tud. Nuridsány Antal és Nági Béla targumuresi foglalkozás nélküli egyéneket, mert ravaasz fondorlattal több iparost mintegy százezer lei erejéig megkárosítottak s utlevélszerzés ürügyében Reghinben is mintegy kétszázezer leit csaltak ki hiszékeny emberektől, a törvényszék egy-egy évi börtönrre és 3000 lei pénzbüntetésre ítélte.

Hatalasztást kell kérni a légvédelmi vázrajzok beadására. Az oradeai Háztulajdonosok Szövetsége eljárta a légvédelmi iroda főnökénél és a közbefjött ünnepekre, valamint a légvédelmi tabellák kapcsán becsatolandó vázrajzok hosszú időt igénylő kiállítására való tekintettel kérte a június 15-ére megszabott beadási határidő meghosszabbítását. Kijelentették azonban, hogy ezt csak a légvédelmi parancsnokság engedélyezheti és ez iránt előterjesztést is fognak tenni, de ennek határozata előtt a már megadott határidőt kell betartani. Szóva tettük azt is, hogy lényeges kiadási többletet idéz elő az, hogy a vázrajzokat 1:100-as léptékben kell beszolgáltatni, holott a legtöbb vázrajz 1:200-as léptékben készült. Erre azt a felvilágosítást nyertük, hogy a vázrajzok benyújthatók 1:200-as léptékben is. Ennek folytán azt ajánljuk az érdekelt háztulajdonosoknak, hogy a légvédelmi tabellákat mielőbb állítsák ki és június 15-éig nyújtsák be, még abban az esetben is, ha a vázrajzok még el nem készültek volna. Ebben az esetben a tabellaboriték 3-ik oldalán, ott, ahol a vázrajzok tárgyában történik intézkedés, terjesszenek elő kérelmet az iránt, hogy a vázrajzokat azok elkészülte után adhasák be. A tabellák kiállítás tárgyában irodánk díjtalan felvilágosításokat adnak és az ügyvezető elnökünk által szerkesztett kitöltési minta is rendelkezésre áll. A Háztulajdonosok szövetsége.

Titok

Nők tisztá teinfjüket gyakran csak annak köszönhetik, hogy figyelmet fordítanak emésztésükre. Legyen az emésztésének szabályozója:

Darmol hashajtó petikében és drogeriában 4.- és 35.- L

Zürichi zárlat. Párizs 12.17 háromnyolcad, London 21.71 egynegyed, Newyork 437.37, Brüsszel 74.20, Milánó 23.05, Amszterdam 242.25, Berlin 176.05, Bécs — schilling 50.50, Prága 15.19 fél, Varsó 82.40, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Légi rendőrséget szervez Anglia a csempészek és kémek ellen. Londonból jelentik: A világ első repülőrendőrsége nemsokára megkezd működését Anglia délkeleti partvidékén ahol a kent megyei Loose mellett titkos repülőter épül kb. 80 millió lei költséggel huszonöt nagyon gyors, kétüléses gép számára. A repülőrendőrök Kent, Sussex és Essex megyék partvidéke fölött fognak állandóan cirkálni gépfegyverekkel és rádiókészülékekkel felszerelt gépeiken és megfigyelik az összes polgári és magánrepülőgépeket. Az a feladatuk, hogy megakadályozzák a repülőgépeken ültött áru- és kábítószer-csempészt és az esetleges légi kémkedést. Állandó rádióösszeköttetésben állnak majd a nagyobb vidéki rendőrállomásokkal és a Scotland Yarddal.

*** A gyakran visszatérő fejtájtás, szédülés és szívdobogás** nagyon sok esetben megszűnik, ha egyideig naponta reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

A vulcani római katolikus templom új orgonája. A vulcani római katolikus egyházközség régi, egy manuálos, 6 solo változatra épített, tisztan pneumatikus rendszerű orgonájának sipanyagát felhasználva, a hatalmas, gótikus stílu templom méreteihez illő s a mai idők egyházzenéi kívánalmainak megfelelő két manuálos, kuprendszeren épülő pneumatikus orgonát építtetett. Az egyházközség vezetői, tekintettel a nagy pénzbeli áldozatra, amelyet az új orgona építése jelentett, hogy alapos s a jövő igényeit is kielégítő munkát végezhessenek; Geyer József budapesti zenei főiskolai tanár, európai híru organologus szaktanácsait kérték ki. Székely Vilmos petrillai plébános, zenetanár, Péró Sándor lupeni és Hartwig Frigyes vulcani kántortanítók, mint az ajánlatok felülbírálására s azok zenei részének elbírálására felkért bizottság az új orgona dispoziós tervét Geyer professor irányelveinek s az anyagi lehetőségeknek szemmel tartásával állapították meg. Az orgonát Szeidl Ferenc targumuresi orgonaépítő építette. Gondos, izléses munka, amely hangerejével a templomot szépen betölti, változatainak tekintélyes számával, nemcsak a németek, hanem énekkari hanghatások, valamint hangversenyek rendezésének igényeit is kielégíti. Intonációja, mely az orgona lelke, elsőrangú s építőjének nagy gyakorlottságára vall. A redőnyesekrény alkalmazása, továbbá a hengermű jól sikerült volta az orgonát nagy művek előadására is alkalmassá teszi. A regiszterek elhelyezése a könnyű áttekinthetőség szempontjából kiváló, azok kezelése éppen ebből kifolyólag az egész művet ugrás nélküli működésben biztosítja. Az orgona minden tekintetben elsőranguan sikerült.

Az olasz birodalom alapítása, mint emlékmű motívum. A római szenátus udvarán, a Duce jelenlétében a napokban leplezték le ezt az emlékművet, mely a II. olasz birodalom Mussolini által történt életrehívását örökíti meg. A dombormű Mussolinét ábrázolja, amint a győzelmes abessziniai hadjárat után Victor Emanuel királynak átnyújtja az új birodalom koronáját.

Urnap i búcsú és szabadtéri hangverseny a székely anyavárosban. Odorheiu. Saját tud. Az Oltárszentség szerzésének magasatos ünnepét már évszázadok óta búcsúünnepként a lehető legnagyobb fénytel szokta megünnepelni a székely anyaváros és a vármegye összesereglett katolikus közönsége. Az idei, június 16-iki ünnepnek különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy az ünnepi nagymiséjét a bérmaköruton, vármegyénkben levő Vorbuchner Adolf segédpüspök pontifikálja és ő hordozza körül az Oltárszentséget a város főterén. A római katolikus népszövetségi ifjúsági tagozatok urnapi szokásos szavaló- és énekversenye az idén az ostromállapotra való tekintettel elmarad, helyette azonban a plébánia templom előtt lévő gyönyörű térségen az egyházközségi énekkar rendez nagyszabású egyházi hangversenyt. A búcsúünnep és a hangverseny iránt vármegyeszerte nagy az érdeklődés.

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, bebizonyította felülmulhatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN
TABLETTA

csak a „Bayer” kereszttel valódi!

PÁRIZSI LEVÉL

A Francia Katolikus Egyetemi Hallgatók Szövetségének pünkösdi zarándoklata a Chartres-i Nagyasszonyhoz

„Szerettem Uram a Te házad ékességét,
Ne vedd el lelkemet a gonoszokkal.”
Huysmans mottója „A Székesegyház” c. művéhez.

Pünkösdi hétfő. Chartres országútján nagy háztársákokon csillan meg a csodálkozó nap. Mi ez a kis csapat, mely olvasót imádkozva mentel századok csodája felé? Katolikus egyetemi hallgató fiúk és leányok. Szőke fűrtök és napbarnított vonások alól fiatal elevenséggel visszhangzik az imádság a három páter beindító szavaira. Majd feltűnik az égreemelt két összetett kéz: a chartres-i székesegyház két tornya, a XII. századbeli gótika remeke. A Szűz fátyola melyet láthatatlan kéz tart az égből s mely a csúcsív lenge köztébe öntve omlik le a bűnös földre és zárja magába a Tisztaságos Szűz emlékét.

A nap a mélyben kezdődik. A lélek mélyében és a katedrális mélyében. A kriptában. Csak az oltár mécsai égnek az áldozat körül és a Feláradott megdicsőült alakja fénylik az ablakon. Összefonó karu ifjak térnek meg az oltártól és roskadnak magukba kincsiük birásában, a kopár falak mélyén. Az énekszó elnyul a kápolnák során és ölelkezik évek áhitatával.

„Bemegyek az Ur oltárához,

Az Urhoz, ki megvidámítja ifjúságomat.”

A Lélek tüze betölti a lelkeket és „imádkozik kifejezhetetlen sóhajtsókban.”

A reggeli vidám felüdülése után ránkborul a Szűz fátyla: a chartres-i székesegyház. Redői repdesnek az ének s megnyújtva lelkünk szomjas végtelenségét, imába fogják össze a messze magasban. Jessze kivirágzott vesszeje a szépséges Szűz szimbóluma ablakként világít a hajóra s a körözsza anyagatlan finomságán keresztül tavaszi nap küldi egyetlen fényét a szentélybe, a világon egyedül itt található csodát: a chartres-i kéket. Verdier kardinális bíbora villan és Chartres püspöke kezdi a misét. Az angyalok miséje értelmes ajkakon szól az ívek alatt.

Majd ott áll az Eucharisztikus Kongresszusról érkező bíboros a szószéken és hozza kicsi Közép-Európa fájdalmas üzenetét:

Franciák! Értelmes ifjak, kik századok kincseivel megrakottan itt álltok e hirneves székesegyházban! Gondoljatok arra a Közép-Európára, hol kicsi nemzetek gyűlölködő szemmel nézik egymást apró határok mögé bátyázva, míg két hatalmas karom véresre marja az egyént keleten és nyugaton. Rátok vár a keresztény Európa, hogy megtaláljátok az erőnek és szabadságnak, egységnek és személységnek azt a szintézisét, mely megmenti a keresztény kultúrát.

A bíbor fölött, mely Közép-Európa fájó szívét teregette a templomra békésen világított a Nagyasszony ablakainak kékje.

A közös ebéd tele volt nótával és zajjal, hogy annál áhitatosabban sümüljanak a lelkek a remekmű csodálatába.

Ebbe az élő katekizmusba, mely a középkor nagy századának skolasztikáját és misztikáját véste lehetszerű lepelben a legkeményebb anyagba és mely beszélni tudott a kicsinyeknek portálái mgszámálhatatlan részletességében. Elmesélte nekik a Szent Szűz egyszerű életét: a

mindennapi kenyér készítését, a Jézuska köntösének szövését, hogy a csúcsív másik oldalán az imádkozó és elmélkedő Máriára emlékeztessen. Gondolt apró asszonyi hibákra, mikor csúf kis alakot nyomorított egy pillér alá, amint a rágalmat hallgatja. Gondolt szép leányokra az északi kapu alázatos szépségében, ki jobbának tiltakozó mozdulatával Istenre hárítja a szépség csodálatát. És gondolt egymásba felejtkezett jegyesekre a királyi kapu alakjában: A Boldogság Hölgyében. „Ti akik itt az oltár felé mentek és egymásban kerestek a boldogságot, ne felejtkeztek meg rólam. Ime hosszú hajfonatom szépségét semmibe véve, a boldogság könyvét, az Evangéliumot nyujtom nektek, őszinte nászajándéku.”

És tudott ez élő sholasztika századokon át beszélni nagyoknak. Misztikus nyelvének hangjára legutóbb Yoris Karl Huysmans indult el Zola pecegődreitől hogy megérkezzen a Katedrálishoz. A titokzatos félhomályban megszólalt a XII. század misztikája. Huysmans megrendülve kérdezte: „Honnan jövök?” És ez alig derengő világban megtalálta a választ: „A sőtétből.”

Megállt a mérhetetlen ívek kereszteződésében és ismét kérdezett: „Mi vagyok Isten előtt?” És megtalálta a választ: „Kicsi pont”. Megborzadva önmaga semmiségétől, bolyongani kezdett Isten házában. És mindenütt feltűntek a fénylő ablakok és feleltek harmadik kérdésére: „Hová megyek?” „A Fényre!”

A chartres-i Nagyasszony ablakainak egyetlen kékje ablakot nyitott Yoris Karl Huysmans-

nak a Fényre.

Mennyi Huysmans fog még jönni századok országútján, hogy megtalálja a Fényt.

Am a völgyben katonai repülőtér nyúlik el alattomosan s habár ma tilos a gépeknek a Székesegyház felett repülni, vajjon a jövő réme, a háboru nem vicorítja-e kultúra-gyilkos fogait?

A délután, álmodó lelkünket reális kötelességekre ébresztette. A Francia Katolikus Egyetemi Hallgatók Szövetségének gyűlése a Katedrális árnyékában folyt le. Huysmans idézésével indultak a szónokok: „A székesegyház, e szépséges hajó, mozdulatlan marad, vitorlái örökre petyhüdtek.”

A Lélek szelétől hajtott ifjúság kifeszített vitorlákkal akar a mai életbe hajózni.

Robert Bondet, a „Katolikus Egyetemi Hallgatók Nemzeti Szövetségének” elnöke elsorolta a ma problémáit. Beleállította ezt a lélekben és művészetben megfűrdött ifjúságot a gazdasági, szociális és politikai kötelességek sugárutjába. Felelevenítette a bíboros reggeli szavait: Európa vár titeket, fiatal franciák! Amint az egyének, úgy népeknek is van hivatásuk. Dolgozzatok az egységért és tartsátok meg egységiségeitekhez méltó szabadságokat. Mutasatok a tévedéseknél hatásosabb példát Európának.

S mert a nap a mélyben kezdődött, a mélyben kellett végződnie. A bíboros a földalatti Mária-szobor előtt adta a szentségi Jézus áldását az utrakész ifjúságnak.

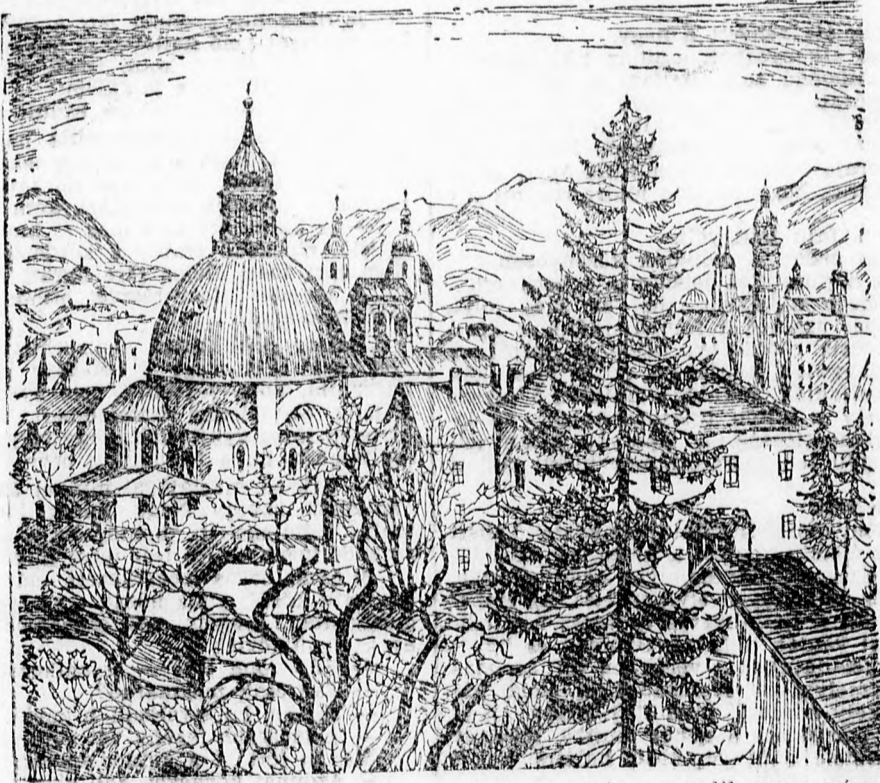
A legvidámabb nóták mestere, ki minden felüdülést szellemesen és tehetségesen fűszerezett a háromnapos kirándulás alatt, a kriptában térdelve egyszerű és komoly férfihangon intónálta:

Notre-Dame de Chartres!
Notre-Dame de Paris!
Toutes les Vierges de la France!
Franciaország összes Szűzei!

És mindenki válaszolt rá:
Könyörögjetek éretünk!

Párizs, 1938 június hó.

Tátray Barnabás.

Innsbruck, Tírol festői fővárosa látképe. Innsbruck Ausztria negyedik nagy városa volt s egyik külvárosa a Róma előtti korból való. Épületei közül a Hofkirche (udvari templom) a legnevezetesebb.

Csodálatos éjszaka volt!

Irtó: Huszár Károly

A Hősök és a Szentek terén égre emelt kézzel kétszáz ezer férfi térdelt. Kétszáz ezer férfi sirt, kétszáz ezer férfi verte a mellét, kétszáz ezer férfi negyven nyelven harsogta a Credot, kétszáz ezer férfi remegve zokogta a Misereret, kétszáz ezer férfi elragadtatva hívta a Megváltót.

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és Szentek terén kétszáz hangszóró szólt. Kétezer fáklya ragyogott. Tizezer Nikodémus bátorságot kapott. Huszezer nagy bűnös megjavult. Az álnok világ megigazult, a beteg emberiség lábba-dozó lett. Minden szem könnyben ragyogott...

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és Szentek terén énekeltek az angyalok. Sötét éjben az oltáron fényes Nap ragyogott. Együtt imádták a Kisdédet pásztorok, tudósok, kalmárok, — bölcsék, vénék, vitézek, — inasok, legények, mesterek, — álnokok, tékozlók, paráznák, — pénzváltók, gyógyítók, autósok, — koldusok, éhezők, szomjasok, — rokkantak, fáradtak, bujdosók, — betlehemi csillag után megindult boldogtalanok.

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és a Szentek terére zudultak napkeletről, napnyugatról, forró délről, hideg északról. Egy fehér Kerényfalat körül kétszáz ezer férfi reszketett. Kínai püspök, japán admirális, hitvalló spanyol, szabadsághős, menekült orosz együtt imádkozott és a háttérben egy idetevő germán a szeméből könnyet morzsolt. A földgolyó minden táján négyszázmillió Krisztus-hívő velünk imádkozott. A pápa nem aludt az éjjel, égő gonddal velünk virrasztott.

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és a Szentek terén kétszáz ezer férfiarándok fordult szembe a sátánnal, minden bűnös megindult, aki eddig félrevezetve gyűlölettől habozott, a Szentostya előtt örök szeretetet fogadott, — aki eddig Istent káromolt, a nagy Szentség előtt engesztelő imába fogott, — aki eddig

farkas volt, Isten bárányává változott, elhaltak a bujtogatók, elnémultak az uszítók, kibékültek a haragvók, az egész világ testvéri kezét fogott... A Káin gyilkos keze lehanyatlott, egy reménytelen nemzedék szemében újra bizalom gyulladt. Az öngyilkosság előtt álló emberiségre Krisztus öt sebe sugárzott. A nagy katasztrófa előtt Isten békéjének halvány hajnalpírja fakadt.

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és a Szentek terén az örök igazság kopogtatott, az örök szeretet lángolt, az örök élet hovágya lázított, a földi pokol mélységéből az időtlen magasságok meglapult, minden erény új szívek után kutatott, minden Saul Pállá változott. A világ minden rejtett zugában, dómokban, falusi templomokban, missziókápolnában a hívő sereg velünk imádkozott. Akik nem jöhettek ide, lélekben azok is itt voltak. Az öregeknek ez volt a legszebb napjuk, az ifjaknak új erőt nyújtó élményük s az unokák sirtak, hogy még itt nem lehettek. Az ordások világa Betlehemé változott, királyi Vár, Parlament, Városháza, egyetem felett, a felhőkarcolók felett, az üzletházak felett az Eucharisztia jegye tündökölt. A kétségbeesettek világa új hittámaszt kapott, az elsodort holt lélek világát ismét pünkösdi lángot fogott, Krisztus király személyesen járt a Duna vizén és a köruton, feléje allelujázott a harangzúgás, a hajókiáltás és a gyársíp is. Éreztük a mi Urunk közelségét, az Isten uja megillette szívünket.

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és a Szentek tere egyetlen templomá vált, amelyre a hit égboltja borult. Ez az oltár most a világ oltára volt. Földöntúli hullámok áramlását közvetítették a rádiók. A virrasztók várják Krisztus helytartójának szövegét. A spanyol vértanúk főpapja misézett. A szolgálatban levő rendőrtiszt lekapta hirtelen a sisakot, a gyóntató pap elébe borult és ő

is velünk áldozott. Egy öreg magyar azon sirt, hogy csak most tudja, hogy egy életen át mennyit mulasztott. Az Ur szolgálói és az Ur népei újra egymásra találtak, háromszáz pap osztotta a Szentostyát. Az égből szállott kenyér valóban Krisztus teste, vére, felejthetetlen „szeretetalakoma” volt. Aki ezt a nagy csodát művelte éjjelkor mivélünk, az valóban az Isten Fia. Ilyen világmentő erőfeszítést, ilyen béketermő áldásfakadást, ilyen megújítást századok óta nem látott a világ. Ilyen szép éjszakája, ilyen szép hajnal-fakadása még nem volt Budapestnek. Ilyet csak az Oltáriszentség adhat.

Csodálatos éjszaka volt!

A Hősök és a Szentek terén temérdek megtérés volt. Nyilvános nagygyónás, együttes erőfogadás és világraszóló tömegtiltakozás volt ez. Megrögzött templomkerülők, félrevezetett szerencsétlenek, megátalkodott bűnösök egy pillanat alatt visszatáltak Krisztushoz. Az eltorzított keresztet chaoszaban kigyulladt újra az igazi Krisztus-arc. A harsogó férfimát és a százados szentségi énekek zengését öt világrész rádióin hallgatták. Templomainkban asszonyaink és leányaink, unokáink szentórárt tartottak és imádkoztak a férfivilág megtéréseért. A legmélyesegőbb szertartások át lettek hangszerezve a legmodernebb technikai eszközökkel és a szentségimádat vezető páter felejthetetlen szavait nyolc világnyelven tolmácsolták hangszórókon az idegeneknek. Tökéletes volt minden. A nagy és szent óhitat legmegrázóbb pillanataiban, az Urfelmutatáskor és a pápai áldás adásánál hallani lehetett a madaraknak a liget fái és bokrai közt Istent dicsőítő dalát. Sötét rémek oduikba bujtak. Fordulása történt itt a világnak. Minden áldozóba az Isten költözött, kétszáz ezer élő Tabernáculum tért vissza a városba. Mindenki érezte, hogy itt jobban, tökéletesebbek lettek az emberek, az Eucharisztia egységesítő, kiegyenlítő, megnyugtató, jelemelő, boldogító valósága mindenki előtt nyilvánvalóvá lett. Az elhanyagolt Isten, az elhagyott Isten, az elárult Isten újra Ur s király lett a föld felett, valóban

csodálatos éjszaka volt!

Szent vagy Uram, szent vagy, minden felett szent vagy!

Ölik az erdőt

Irtó: Kinizsi Andor

Már hetek óta zengett a hegy. Déltájt és alkonyatkor, amidőn leginkább elült a falu zsi-bongó zaja, hallani is lehetett az erdők jajongását. Tempós, kimért ütésekkel sújtották a fejszés emberek, akik kora hajnaltól késő estig fent éltek a hajlatokban. Néha döngő dübörgés moraja dördült fel, mintha ágyu szava adta volna hírül, hogy ismét a földre rogyott egy szálla.

Ilyenkor a falu felfigyelt.

— Ölik az erdőt — mondták közönyösen.

Nekik ez a pusztulás jelentette a kenyeret.

A Bata-hegy oldaláról, ahol az irtás folyt, keskeny sínpar szaladt a faluba. Időnkint apró, lövontatta kocsi csördültek lefelé és hozták a hasábokra szaggatott, kiszikkadt fát. A lovacskák komótosan ballagtak, inkább a hátui ülő fékező vigyázott, hogy a lejtőn tulságosan meg ne lóduljon az alkamatoosság. A lapályon aztán felhangzott a „gyű te”, mert ott már huzni kellett a telepig.

Nyárvége volt.

A földeken, amikből szinte két kézzel kellett kitépni a kis életet, amelyet a hideg, agyagos talaj tétován felnevelt, már nemigen akadt munka. Az asszony-nép is könnyen elvégezhetette. Az emberek felhúzódtak a Bata-hegyre és egész nap lendülő karokkal vágták a fákat. Gyorsan és ügyesen végezték feladatukat, a vérükben volt az irtás ősi tudása, amelyet az évszázadokkal előbb ide telepített székely apáiktól örökölték. Szinte jól is esett remegő izmaiknak a nehéz munka, amelyet szilajul és kiméltlenül végeztek, halálra ítélve a féltékeny susogó erdőt.

Csak akkor ereszkedett le rémülten egy pillanatra, kezükben a gyilkos fejsze, amikor néha az erdő visszahatótt. Ilyenkor a falu felé néztek,

ahol a család élt, aztán felbámultak az égre, mintha bocsánatot akartak volna kérni a kegyetlenségért, de utána még vadabbul markoltak meg a kékesfehéren csillogó szerszámot.

Aki kidült, azt elvitték...

A rossz hír gyorsan jár. A földresújtott ember ordítását nem hallották a faluban, mire azonban a betegszállító kocsi leért, már ijedt suttogással szaladt szét a fájdalom:

— Nagy Kerek Jósikára rádútt a fa!

A kocsi két ember vitte haza a haláspadot legényt. Haja a görcsösen lehunyt szeméibe csapódott, melle indulatossá horgésszal zihált és jobbkarja élettelen varjuszárnyként csüggett.

— A karját nyomta meg — mondta komoran az elől cipekedő ember a kérdezősködőknek. — Nem bírt már idején fére ugrani.

A csendes utcai részvét otthon sikongó jajgatáshá csapott.

Hamar széthányták a piroszuzatu ágyat, melyet csak télen vagy a betegség idején szoktak használni, abba fektették bele óvatossággal a félig eszméletlen fiatalembert. A konyhában hirtelen tüzet gyújtottak, hogy legyen melegvíz a segítséghez, ha a felriasztott orvos ideér.

— Jaj, de meglátogatt minket az Isten! — rikoltozott özvegy Nagy Kerek Péterné sirása, amint a fia mellén bontogatta a véres, gyűrött, szakadt inget. — Mi lesz most mivélünk?!

Mire az orvos megérkezett, már népes csődület fogta körül a kis házat. Apró gyermekek hámmászokdáltak, öreganyókák szepegtek és fiatal lányok rémülődöztek.

— Kár vóna érte — sajnálkozott az egyik.

— Tán csak megmarad?

— Mit ér, ha elveszejt a karját...

— A legszebb legény vót a faluba...

Már is jött ki a doktor szava:

— Azonnal kórházba kell vinni! Operálni fogják. Talán nem késő.

Rohantak a fűszereshez, annak volt teherautója. Gyorsan a városba!

A leányok félték csiviteléssel hajoltak össze: — Levágyák a karját! Mit szól majd hozzá Kaszás Rózszi? Köll-e néki a Jóska — így is? Hisz a félkaru, az mán nem ember többé! Az nehezen kap jányt magának! Most mi lesz?!

A bolt előtt ropogni kezdett az autóban a motor. Elyomta a siránkozás szavát, a beteg halk nyögéseit, az ijedt beszéd hangját, a messziről tompán ide döngő erdő dobbanásait. Gyorsan dohogott az olajos vassziv, kapkodva dobtak rá szalmazsákok, dunnát, vánkost, mert ugyancsak sietni kellett.

Lassan már esteledett.

Hehek óta zengett a hegy.

Déltájt és alkonyatkor, amidőn a faluban leginkább elült a zaj. Nagy Kerek Jóska csendesen a messzeségbe bámult, ahol a tavalyi ritka paszták mellett most új erdő sűrűjét pusztította az éles vas.

— Vágyák... — mormolta magának és ilyenkor irtózatossá sulyu lett a kabátjának üres, jobb uja.

Azóta nem volt fent a hegyben. Csak itt, a faluban, a földeken tingett-lengett és ahhoz segített, amit félkarral is el tudott végezni. De mindig nagyon egyedül érezte magát. Magára maradt. Sokáig nyomta a kórházat a szerencsétlenség után s amire visszajött, a Rózszi már más legénnyel táncolt a vasárnap esti mulatságon.

Ó hagyta.

— Igazsága van a Rózsinnak — temette el magában az ügyet. — Félkaru ember nem ember. Nincs mit keresnem nála...

Csak ült a ház előtti lócán. Innen látni lehetett a hegyet.

Sötét foltként komorlott rajta az erdő, aztán lejjebb legelő barnállott és zöld, élénken virító mezők. Meg apró tanyaházak fehérletek, mint a nyári eső után kibúvó gombák. A hegyoldalból

Őrségváltás Rómában

Írta: Csiszár Béla

A világsajtó napok óta arról ír, hogy a fasiszta Olaszországban újabb őrségváltás készül. A hírek arról tudnak, hogy az eddigi olasz külügyminiszter, a fiatal Ciano gróf „leköszön” külügyminiszteri tisztségéről és a fasiszta párt főtitkára lesz. A hírek természetesen nem származnak félhivatalos forrásból. De a világsajtónak az a része, amelyik szintén közölte ezeket a szállongó értesítéseket, alaposan meg szokta rostálni híreit és közleményeit s csak azokat közli, amelyeknek legalább nyolcvan-kilencven százalék a valószínűsége. Megerősíti ezeket az értesítéseket az is, hogy mindeddig, amíg Rómában őrségváltás készülődött, a világsajtó pattantotta ki jólőre. — amiben bizonyos fokig cáfolatosságot is fedezhet fel az aki ismeri az olasz diplomáciának a dolgok lényegének előzetes kipuhatólására — irányuló törekvését. És végül: a híreket azóta sem cáfolták meg Rómában, pedig kisebb-jelentőségű értesülések ügyében is adott már ki cáfolatot a félhivatalos Stefani-iroda.

A tervezett őrségváltás nem annyira a két államférfi személye, mint inkább politikai felfogása és külpolitikai érzelmei tekintetében kell nagy érdeklődést és figyelmet. Az, hogy Ciano távozik a Chigi-palota éléről, nemcsak egy államférfi egyszerű távozását jelenti, hanem jelenti egy másirányú külpolitikai magatartás érkezését is. Bár igaz, hogy az olasz külpolitika irányítója a fasiszta rezsim diadalra jutása óta szinte kizárólag Mussolini, mégis jelentőséget kell tulajdonítanunk annak, hogy Grandi gróf egyszerűen olyan érzékeny az angol éghajlatra s már egy telet nem bírna ki Londonban s hogy Ciano gróf azután, hogy sikeres diplomáciai szerepléseket bonyolított le, távozni kényszerül fényes állásából. Még emlékeztetünk bizonyára az a helyzet és az a légkör, amelyben Ciano átvette a külügyminisztérium vezetését. Mikor kinevezték, egyszerre azt írta róla a világsajtó, hogy kinevezése a németbarát irányzat megerősödését jelenti az olasz diplomáciában. Elődje, Suvich Fulvio érzelmileg inkább az angol-francia, illetve az osztrák vonalhoz állt közel; az ő külügyi szimpátiái kitűnően megfelelték az időtájt a Duce felfogásának és politikájának az olasz-

szürkésfeketén kuszott le a sinpár kanyargós volta és ez mindig a tető, a zúgó rengeteg felé huzta a legény tekintetét.

— Héj, ha én is... — dűnyögte, de a mondatot nem fejezte be.

Az utca végén tarka folt libbent meg.

— Gyün a Veron — mondta magában Jóska.

Ez az egyetlen leány nem idegenkedett tőle, sőt mintha jobban ragyogott volna nagy, dióbarb szeme, amikor találkoztak. A lány nem volt gazdag, de hát ő sem. És a rokant legény örüljön ha akad valakije. Veron kedves, derék leány volt, asszonynak való. Jól járna vele, ha egyszer önkre magához ölelné a maradék kezével.

— Aggyék Isten — köszönt rá a leányhang.

— Hát te? Hova? — szólt hozzá barátságosan.

— Mennék a bötba, vásáolni, — mondta me-

tezen hangon Veron. És megállt.

Kis csend esett közéjük.

Aztán a legény meginválta:

— No, újj le mán ekkocsit. A böt nem szabad el.

A leány leült a padkára és ő is a hegy felé nézett.

— Szép Jány vagy te, Veron, — szólalt meg a legény.

— Ha elhinném! — nevetett örömmel Veron.

— Hát még mit tud róllam?

— Azt, hogy ha vóna két karom, tán megtartanálak magamnak, — mondta a legény és baltenyerét rásimította a leány barna, dolgos kezére.

— Csak a szív számít, Jóska. Meg aztán nekem is van két karom a munkához. Hárommal pedig mán meg lehet birkózni az étellel.

— Aztán vállalnád-e?... — kérdezte a legény.

A leány nem felelt. Másik tenyerét ráborította a legény kezére, amely most ott feküdt két markában. A legény érezte a leánykezek biztató szorítását, de nem szólt semmit. Már tudta, hogy mit tegyen.

Mosolygott, mert ismét boldog és könnyű volt a szíve...

abesszin háború küszöbén. Mikor a háború eldőlt s Mussolini a stresai front kudarca és Németország őszinte, baráti magatartása miatt más irányba terelte az olasz külpolitikát, Suvich már inkább tehetetlennek számított. Suvich Németország előtt sem volt rokonszenves: túlságosan exponálta magát Dollfussék, másrészt az angol-francia-olasz összefogás mellett. A Duce így állította a Chigi-palota élére fiatal és rokonszenves vejét, Ciano grótot.

Ciano Németországban ismerték és becsülték. Egyrészt, mint a Duce kedvenc emberét, bizalmi emberét, másrészt, mint ügyes és világosfejű fiatal diplomatát, aki már több ízben kimutatta szimpátiáját Németország és új rendszere irányában, harmadsorban pedig hadi erényei miatt, amelyekkel a Disiperaterepülőraj élén az abesszin háborúban kivált. Már kinevezése előtt több napot töltött Berlinben, ahol feleségével együtt melegen ünnepeltek. Mint külügyminiszternek első ténykedése hivatalos berlini látogatása volt, — ettől számította a világ a Berlin—Róma-tengely megszületését. Ciano további munkája a német-olasz viszony megerősítését célozta s e téren sikerült is igen sokat tennie a Duce jóváhagyásával. Ő hozta létre az olasz-jugoszláv kiegyezést is, amelyben a német diplomácia szintén szerepet vállalt Ciano oldalán. Most, hogy távozik a külügyminisztérium éléről, bizonyos oldalon bizonyára nagy sajnálattal néznek utána. Nem kell azonban azt gondolni, hogy távozása egy nagyszerűen indult diplomáciai karrier végét jelenti. Korántsem: a Duce-nak kedvenc elhatározása az, hogy azokat az embereket, akiktől sokat vár, különböző pozíciókban és állásokban szerepelteti, kipróbálja, hogy minden munkát megismerjenek és végigjárják a fasiszta politikai iskoláját.

Azt sem szabad várni ettől az őrségváltástól, hogy a Berlin—Róma-tengely meggyengült volna, vagy hogy Mussolini lazítani akarna túlságosan a német-olasz szoros együttműködésen. Ez csak a két nacionalista birodalom ellenségeinek agyában merülhet fel, mint kívánság, de ha számotvetnek a külpolitikai helyzettel, az adottságokkal és a valósággal, be kell vallaniok, hogy ez a lehetőség még lehetőségnek is túlságosan valószínűtlen a mai zűrzavaros nemzetközi helyzetben, amikor Anglia bizonyos spanyol ügyek miatt egyáltalán nem siet az olasz-angol egyezmény végrehajtására s ezzel együtt az abessziniai hódítás elismerésére, mikor Franciaország gőzerővel szállítja a szovjettal karöltve a spanyol vörösöknek a haderőt és az emberanyagot, s amikor a cseh kérdés egyre nagyobb feszültségeket idéz elő Közép-Európában. De hát — kérdezhetik — akkor mi szükség van Ciano leváltására és Grandi újbóli előléptetésére tényleges külügyminiszterre? Grandi gróf kitűnő külügyminisztere volt évekig a fasiszta Olaszországnak. A Duce elsőrangú munkatársat nyert benne s évekig együtt tanácskozták meg azokat a diplomáciai cölöpveréseket, hadműveleteket és bástyatoréseket, amelyeket az olasz diplomácia a Dunamedencében, a nyugati politikában és

GYÜMÖLCSFA ELŐTT

Naptényes kertben dús barackfa áll, —

Görnyed a lombja, mint asszonyi váll, —

Nem esoda: rajta száz barackgyerek

Piroslik, fénylik, duzzad, hempereg.

A fa előtt egy asszony áll s vele

Öt hamvasarcu, szöske gyermeke.

Egymásra néz az asszony és a fa,

Mint boldog, áldott, büszke két anya.

K. TÓTH LENKE.

szabad utvonalt!

Könnyen nyer szabad utvonalt, ha kocsija BOSCH kürttel van felszerelve, amely erős, tiszta és mégis kellemes hangjával megtisztítja az utat. A BOSCH kürt a legideálisabb jelzőkürt minden gépjármű számára. Szép, elegáns formája minden kocsit díszíti. BOSCH kettőshengelyű és többhengerű jelzőkürtöt is szállít, ép, úgy, autók mint motorkerékpárok részére.

A MEGBIZHATÓ FELSZERELÉS MINDEN GÉPJÁRMŰ SZÁMÁRA

LEONIDA & Co. București és fiókja

BOSCH SERVICE: Leonida & Co. București

Soc. Acumulator, Timișoara

H. Danek, Brașov

Müller & Lorenz, Sibiu

egyebütt végrehajtott. De azután Grandi jelenlétére nagyobb szükség volt Londonban, ahol fontos politikai műveletek bonyolódtak le. Grandi gróf nagyszabású diplomáciai műveleteket hajtott végre az európai politika központjában. Hogy mennyire egyedül ő irányíthatta ezeket s mennyire megfelelt a várakozásnak, bizonyítják azoknak a küzdelem- és izgalomteljes diplomáciai akcióknak a sikere, amelyeket az utóbbi öt-hat évben el kellett végeznie. Grandi ott ült már Londonban, mikor a stresai front felbomlott, mikor az abesszin háború kitört és amikor a megtorlások gépezete megindult Olaszország ellen. Ott ült az olasz-angol surlódások idején, amikor csak egy szikra kellett, hogy lángrobbantsa a feszült légkört. Grandi érdeme volt az, hogy ezek az idők minden konfliktus nélkül múltak el és végül is létrejött az angol-olasz úri egyezmény, majd ez év tavaszán a végleges egyezmény. Munkáját elvégezte s most Rómába rendelik, hogy ott a Duce oldalán folytassa ezt a megkezdett munkát.

Azzal Olaszország tisztában van, hogy a német barátság mellett szüksége van Anglia rokonszenvére is. Enélkül nincs biztonságban a Földközi-tengeren és nincs biztonságban Abessziniában sem. Az ellentétek, amelyek az abesszin háború megindulása, majd a győzelem után mind nagyobbakká és számosságosabbakká lettek, bizonyítják, hogy Olaszország nagyban és egészében mégis függ Angliától és ezt a függőséget lehet leplezni, lehet kellemetlenkedéssel és ügyes politikával álcázni, de tartósan szabadulni tőle nem igen. Anglia és Olaszország érdekei tökéletesen egybefonódnak a kontinens több táján s ezeket az érdekelenségeket nem lehet márról-holnapra megszüntetni. Azért a Róma—Berlin-tengely bárminő kitűnő működése mellett is szükség van a két ország egyetértésére: ez peccsételődött meg a húsvéti megegyezésben s ezt akarja fenntartani továbbra is a Duce azzal, hogy ismét Grandit, ezt az ügyes és megfontolt diplomatát ülteti a Chigi-palota íróasztalához. Grandi nem ellenszenves Németországban sem, de megjelenése a külügyi hivatal élén több angol irányzódást és még több — politikát jelent. A Duce kártyáit most sem fedte fel. Majd csak hónapok, vagy évek múlva derül ki, hogy miért kellett Ciano-nak felváltania a miniszteri széket a főtitkári tisztséggel és miért vonul be homo redivivusként Dino Grandi gróf a római Chigi-palotába.

A könyv dicsérete

Írta: Heszke Béla

A nyárelő a tél irodalmi termésének az aratási ideje. Ilyenkor rendezik, hol korábban, hol később a könyvnapokat. A könyv sátrakba kerül s győzedelmes valóságként emlékeztet régi idők nagy bűnére, a „ponyváról“ vásárolt nyomtatványok halálára s a jobb könyv és jó irodalom minden megbecsülést megérdemlő jogán a szép szó varázsával kelteti magát, jobb világ alapjait vetve meg.

A betű diadala, vagy ha jobban tetszik, a betű romboló hatása, az újkor emberének a győzelme, vagy veresége, mert a szellemi világ manapság teljesen a könyvre, a betűre támaszkodva épül, vagy dől romokba.

Milyen ritkán gondolunk a könyv hatalmára s ilyenkor, könyvnapok idején, illő foglalkozni vele. Nem az egyes emberek könyveivel, hanem magával a könyvvel, az ember földi életének elválaszthatatlan s örökké néma társával.

A könyv már régóta annyira közelálló az emberhez, annyira megszokott, hogy bizony sokszor elfelejtkezünk mindig megújuló hálával csodálni azt az élményt, amit mindenkor érzünk, vagy legalább is éreznünk kellene, ha kezünkbe vesszük.

Kevés ember figyeli a lélekzvetétel csodálatos mechanizmusát, pedig pillanatról-pillanatra azzal táplálja élete pislákoló mécsét, de még kevésbé vesz tudomást arról az észrevétlen táplálékról, amelyet a könyv nyújt a „szellemi szervezetnek“, amelynek részeit hol világnézetnek és hitnek, hol érzelmeknek és hangulatnak, hol tetté magasztosult akaratként, vagy romboló tagadásnak nevezzük.

Az értelmi műveltség kezdete távoli műveletlenség éjszakájába vezetett s az olvasás ma már reflex, szinte testi tevékenysége az embernek. A könyv manapság már éppen olyan szükséges és egyben megszokott járuléka az ember mindennapi életének, mint akárhány fontosabb bútordarab, tárgy, eszköz, amely nélkül nem lehet elképzelni a legegyszerűbb életformát sem.

Az asztal mibenlétének, használhatóságának és életmódunkat kiegészítő mivoltának csodája nem motoszkál az agyunkban, ha asztalhoz ülünk. Valahogy a könyvvel is így vagyunk. Tudjuk, hogy van, elolvassuk, gyűjtjük és ha néha felbukkan a gondolkozás mélyéből a könyv létének tudata, valóságos csodaként rajzolódik az agy falára a nagy kérdés: könyvek nélkül milyen lenne az életünk? E kérdés főleg akkor kísért, ha olyan emberrel hoz össze a sors, aki nem tud olvasni.

Gondoltál-e már olvasó arra, aki nem tud olvasni? Próbáld-e magadat az ő helyébe képzelni? Ne gondold, hogy az olvasás nem tudásának a tényét a „szellemi sötétség“ fogalmával teljesen ki is merítetted. Ez sokkal több annál. Kész tragédia.

Az analfabéta újságot tart a kezében és nem érti. Könyvet szorongat s csak annyit tud, hogy valamilyen fánál könnyebb dolog van a kezében s az ő számára a betű széles látóhatárt nyújtó varázsa rejtett élmény, elveszett ajándék, amelyre pedig mindenkinek joga van. Áll a kirakat előtt s lát kék, fehér, piros, sárga és egyéb színű, különböző nagyságú papírkötéseket s olyan a helyzete, mint az illatszertár kirakatát szemlélő emberé, aki az üvegbezárt olajokat és illatokat nem érzi. Az analfabéta előtt nagy neveket emlegetsz: Dante, Verlaine, Kant, Shelley s ezek neki nem mondanak semmit. Halott szótagok kongatják sötétrezárt értelmének falát, amelyről könyörtelenül visszapattannak a nevek által felidézett világot jelentő fogalmak. Az ő számára semmibe hull az a gyakran ismétlődő csodálatos élmény, amelyet egy-egy könyv elolvasása kelt az olvasó lelkében.

Könyvnapok idején illő az analfabétára is gondolni, mert a könyvnap a szellemi táplálékok terített asztala s éppen úgy kötelez ez a

tény, mint mikor szociális érzékünk a nincstelenek, az éhezők tömegére kell, hogy villantsa gondolkodásunkat, ha dúsán terített asztal előtt vagyunk.

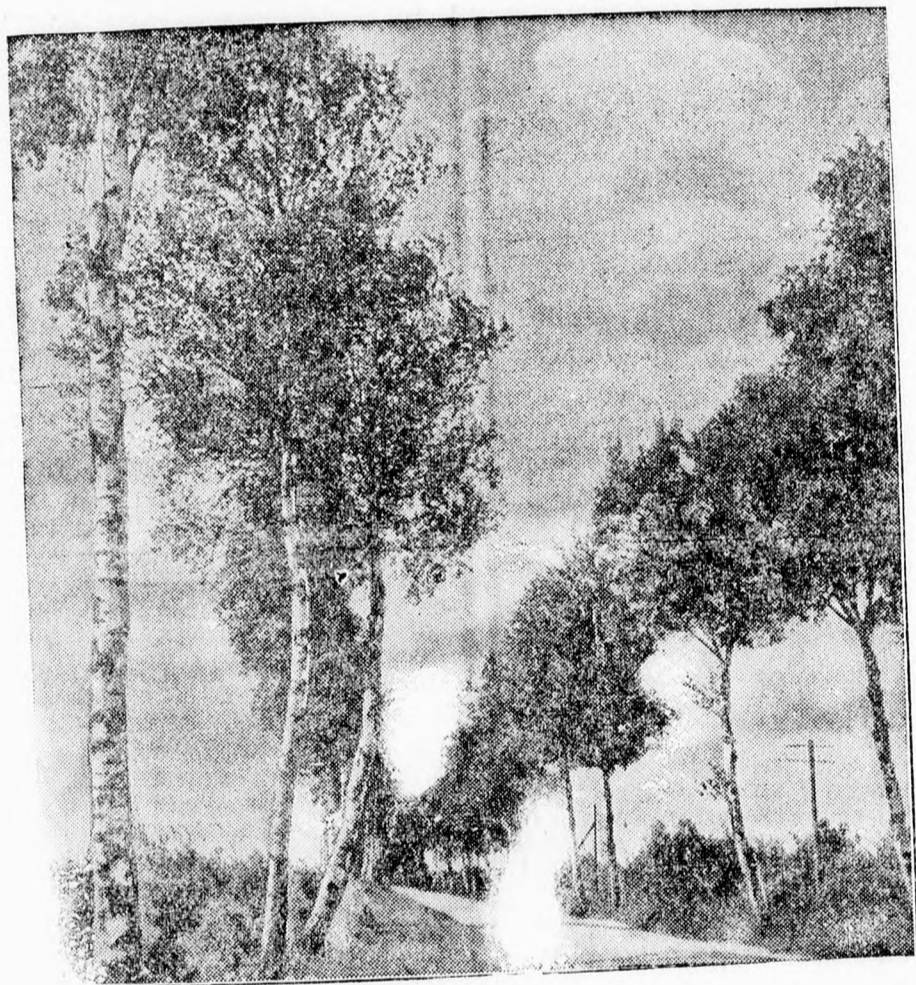
Talán észre sem vesszük, pedig milyen csodálatos gondolatfolyamatot idéz elő az olvasó ember agyában, ha egy szót, egy nevet kiejt. Kimondom a szót: Róma és megszámlálhatatlan fogalom, emlék, cím kristályosodik ki bennem e név körül s mindez minden megérőltetés nélkül, mintegy önkéntelenül, Róma, Alba Longa. Romulus és Remus testvérharca, az égő város csapkodó lángjait szemlélő s lantot pengető Néró, a hit világosságát féltő gondálat katakombákba menekítő őskeresztények, a hét halom szelíd domborulata, a Via Appia hallgatag ciprusfái és konokul ellentálló kövei, egy Michel Angelo szobor, kupolák és templomok, egy Respighi szimfónia, a Vatikán és ki tudná leírni azt a kimeríthetetlen képzetársítást, amelyet e név az olvasó emberben felkelt.

Könyvnapok idején illő gondolni az emberi szellemnek arra a csodálatos ingyengazdagságára, amellyel önmagát ajándékozza meg: az olvasásra.

Az olvasás révén gondolatunk távoli, s ha nem látott világok tájaira röppen, izeljük a

megörökített rimék szépségeit, szemlélhetünk egyszerre több nézőpontból kérdéseket, végül elgondolásainkat mások által időtlenségbe mentett felfogásával. Az olvasás útján hatolhatunk be más emberek gondolkodásának rejtett csarnokába. A könyv az emberi tapasztalás kútja, amelyből mindig meríthet a szellemi szomjúságtól gyötört ember. Szellemi életünk milliárdnyi kis világból tevődik össze s ebből csak egy rész az, amit mi is látunk és átélünk. A nagyobb rész a könyvek békésen hallgató lapjain él. A könyv tartja a tudást, őrzi a hagyományt.

Borulatók a könyv halálát rebesgetik. A technika hatalmas előretöréséről beszélnek, miszerint a jövő embere teljesen el fogja hanyagolni az olvasást, mert ott a rádió, gramofon, távollátás és a mozgóképszínház. Milyen szűk látókörre valló állítás. Vajon a technika képes lesz-e olyan csodát felmutatni, amely túlszárnyalja a könyv nagyszerűségét? Eddig még nem találtak fel semmit, habár csodálatosak a technika vívmányai, amely vetekedne annak a nyomtatással borított papírköteggnek az erejével, változatosságával, amit jó könyvnek nevezünk. A könyv a technika fölött áll s minden gyengesége ellenére a szellemi világ harcában kiállja a versenyt a legmerészebb technikák alkotás veszedelmével. Könyvek nélkül a technika sem halad, mert a tudás alfája és omegája könyv, amelyet használnak az alacsony szellemi színvonalon tengődő embertől kezdve a lángeszű tudóság mindenki. Szellemért élünk, mert csak szellemért élhetünk, hisz minden egyéb veszendő.

AZ ÚT

Elindulsz rajta — álmok kergetője —
s a nyárfák biztatón súgnak feléd.
Vissza sem nézel, mindig csak előre:
sietsz, hogy célod hamarabb elérd.

S hogy lépdelsz, messze egyre jobban szűkül
és egyre kéklőbb ködbe vész az út...
Vajjon útvesztők vak síkatorába
vagy végtelenek távlatába fut?

FODOR VIOLA.

Tessék beszállani...!

Már elindultak Bucuresti Északi Pályaudvaráról a nyaralók első hullámai, hogy vidám órással hőmpolyogjenek, zúgjanak a hegyvidékek felé.

Ilyenkor, mikor a főváros palotái között csak úgy tüzel és szikrázik már a hőség, a legdrágább hegyvidékre: Ardealra még gondolni is üdítő. Odautazni: boldogság.

De most még a családoknak csak az a töredéke indul el, amelyik a fővárosi kenyérkereső robotban kevésbé érdekelt: A mamák és velük a kisgyerekek, akiket a tanév utolsó erőfeszítése nem kötnek az iskolapadokhoz még. A családfő marad. Majd júliusban, ha kikapta a szabadságát, követi ő is a familiát.

A június a szalmaözvegyek hónapja.

S ha az Ardeal felé induló gyorsvonatoknál vagy a déli rapidnál a harmadosztályú kocsik előtt végzi megfigyelését az ember, meglepődve teszi újra azt a régi felfedezést, hogy mennyi magyar él Bucurestiben. A búcsúzkodási jelenetek nagyrésze magyarul folyik itt.

A férj a végső utasításokat adja feleségének:

— Ha megérkeztél, azonnal írj, nem úgy, mint tavaly és tavalyelőtt, meg azelőtt... Tudom, tudom, azt akart mondani, hogy a posta a hibás... hogy három napig jön egy levél Clujról, Timisoaráról, Targu-Muresről, nem is szólván arról, hogy a távolabbi városokból még tovább tart az útja... Tegyük fel, hogy igazad van... Lassu a posta. De épp azért kell rögtön írnod, miingyárt a megérkezés után, az első félórában. Történjésd magad, lesz időd később is kibeszélni magad a pereputtyal otthon... Írj... Az úton ezer baj történhetik Kisiklás, összeütközés, a gyerek kieshetik a rohogó vonatból... Ugy vigyázz rád kérlek, mint a szeméd fényére. Jó, jó, azt akart mondani, hogy szükségtelen ezt lelkére kötni egy idesanyinak. De jobb félni, mint megijedni... Mearan a jegyed? Vigyázz rád, el ne vesítsd... És ha a kalauz meg találná kérdezni hogy hány éves a gyerek, mond csak egészen bátran és szemtelenül, hogy az ősszel tölti be a négyet... Nincs az a becsületes ember, aki vasuton és villamoson ne csúszna, ha lehet. Ilyen aggályaid tehát ne legyenek. S végeredményben az a nyolc hónap, amivel túlhaladta az ingyen utazás korhatárát, nincs a homlokára írva... Chitila után, mikor jönni kezd a kalauz a jegyeket tyukasztani, még egyszer utoljára oktasd ki a kicsit: senkivel ne beszéljen arról, hogy hány éves. Se a kalauz bácsival, se mással... Látod, ez is egy okkal több, hogy rögtön írj, ha szerencsésen megérkeztél... És azután is gyakran írj... Legutóbb másodnaponként vagy legislegrosszabb esetben hetenként kétszer... Nem muszáj árkusos leveleket írni, de egy-egy rövid levelezőlap megszerkesztése nem okoz nagyobb munkát még szünidőben sem... Ehhez egy családfőnek igazán joga van. Részletesen tudni akarom, hogy mennyit hizott a kicsi s hány kilót adtál te le. Hogy miképp töltitek az időt, kikkel találkoztál, kikkel ismerkedtél meg... Igen, különösen ez fontos, hogy kötöttél-e újabb ismeretségeket... Ezt mindig jó tudni a férjnek... Megértettél?... Ezt kell tudni egy férjnek.

De az asszonynak is megvannak a maga utasításai:

— Vigyázz szíved a házra. Szellőztetés után mindig jól zárd be az ablakokat. És ha elmegy hazulról, ne felejtse nyitva az ajtót. A legnagyobb szerencsétlenség történhetik... koldusbotra juthatunk... Aztán ügyelj, ne botorjon el rendtelenséggel a ház... Én intézkedtem, hogy hetenként legalább kétszer tegyen tisztába a takarítóasszony. De ha nem jönne, írd neki egy levelezőlapot. A címe ott van a konyhában a falinaptáron... Ha otthon akarsz reggelizni és vacsorázni, akkor hozass naponta egy félliter tejet. A tejesasszony szívesen ad... A kis kék félliteres lábosban tartsd;

Még ha eddig nem is játszott, e sorsjáték IV. osztályának húzásán résztvehet 250 leivel.

Keresse fel az Állami Sorsjáték elosztói és VÁSÁROLJON SORSJEGYÉKET

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

azt ki is készítettem neked a konyhaszekrenyre. Ne vedd el mindennap új lábost, tányért, csészét elő... Se mindig új evőeszközöket... Nem a világ azt a pár edényt, evőeszközt minden este elmosogatni. Abba még egy férfi se halt bele... És arra különösen ügyelj, hogy a kenyérmorzstát ne szórd el a konyhában, mert rágyúl a sváb... Rettenetesek ezek a bucuresti lakások... És ha polost találsz, ha csak egyetlen egyet is, ha akármilyen ici-pici is, azonnal hívd a takarítóasszonyt és csináljatok nagytakarítást, flitteljétek, ne sajnáljátok és szedjétek le a faliszőnyegeket meg a kárpokat, mert kétségbeesek, ha megint elszaporodnak, mint, emlékszel, öt évvel ezelőtt, mikor Bucurestibe kerültünk és én nem értem hozzá... És... igen, te is írj, lehetőleg mindennap egy levelezőlapot és hetenként kétszer hosszú levelet... És, igen, ne feledkezzél meg, nagyon kérlek, szíved, ne feledkezzél meg... a... a pénzről. Küldj, mihelyt teheted, mert ami nálam van, az egy hélig se lesz elég... Sokmindent kell vásárolnom, nyári holmikat és... tudod, Ardealban hallatlanul olcsó varrónők vannak, nagyon előnyös lesz velük dolgoztatni... vétek lenne elmulasztani ezt az alkalmat... No, szívesen szíved, mondd meg az ismerősöknek, hogy már nem volt időm búcsúldogatást tenni náluk, különben ők se nagyon tartják be ezt ha elutaznak... És, mit is akartam mondani... igen... nézz a szemembe... és ígérd meg, hogy jó leszel...

— Postiji in vagoane... Tessék beszállani, — hangzik a kölcsönös hagyatkozás alól feloldó kiáltás s a pályaudvar villanyórának nagymutatói már csak egyetlen utolsó picit ugrásnyira vannak az indulási időtől.

Gyorsan felkapaszkodnak a távozók s már

csak az ablakon át néznek ki az útmaradókra, a ritkán-utazás boldog izgalmával, derűsen. A gyerek, az enyhe közlekedésügyi kihagyásra készülő gyerek, aki az előbb, búcsúzkodás, forró ragaszkodással ölelte át az apja nyakát, most ujjongva örönd a vonatozásnak, de mikor megindul a vonat, hirtelen megfacsarja kis szívét a távozás, az elszakadás szomorúsága és keservesen sírni kezd.

Ez könnyet szöktet az apa szemébe is, kicsit elhomályosodó látással néz és integet a vonat után, amíg az ki nem kanyarodott a pályaudvarról s akkor hirtelen megfordul és gyors, határozott, legényes léptekkel megindul a város felé.

Jávor Béla.

TANQUERNEY — CZUMBEL

A TÖKÉLETES ÉLET ASZKETIKA és MISZTIKA

kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályán

... a legújabb utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítő társa a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény élet tökéletesre törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnyed és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése egyben emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobbformátuma könyvnél —

ára: 230 lei

Hozzászólás a közönség köréből

Zola diadala

Kaptuk az alábbi megjegyzéseket:

„Egyik banati magyarnyelvű napilapban aratta Zola az elmúlt napokban nevezetes diadalát, ugyanazon az oldalon, ahol XI. Pius pápának a XXXIV. Eucharisztikus Kongresszus résztvevőire intézett beszédét ismerteti a lap. A Zoláról írt magasztaló sorok megírásához az szolgálta az alkalmat az egyébként kitérő cikkíró, hogy a nevezett keresztényellenes író egyik regénye megjelenésének 50-ik évfordulóját érte meg. Miközben pedig az inkriminált cikk írója ezen nevelésesen jelentéktelen évfordulóról megemlékezik, megállapítja, hogy Zola diadalmaskodott az emberiség felett.

Tekintettel arra, hogy a cikk u. a. helyről és a személy iránt a hódolatnak nem első megnyilvánulása és arra, hogy a legtanultabb emberek ismeretárában is vannak hézagok, nem tartom fölöslegesnek kissé elemezni a kérdést, hogy mennyiben és kik fölött aratta Zola az ő állítólagos diadalát.

Tény az, hogy az emberek többsége, már a létfenntartás által kívánt elfoglaltsága miatt is, egyházának tanítása felől pontosan nincs tájékozva. — sok mindenben szorgoskodik, pedig egy a szükséges — még kevésbé tarthatja nyilván az indexre tett írásművek címét és szerzőit, sőt nagy részüknek híré sem hallotta. Mindazonáltal a ki életében olcsó regények olvasásában bizonyos mértékben örömet lel, vagy a divattá lett új könyvszekrényt szépkötésű könyvtörlékekkel olcsón akarta ellátni, azt a szabadkőműves páholyok buzgalmából könnyen megtehetette a világháború előtti évtizedekben. A külsőleg szép könyvek tetemes részének Zola volt a szerzője. Így tehát nem volt nehéz Zolát megismerni, de hogy ezen író milyen vonatkozásban áll a kereszténységgel, már kevesebben tudták, annál is inkább, mert a kiadó nem nyomatta rá kiadványára, hogy római katolikus hívő azokat nem olvashatja, mert amennyiben az tudatosan történik, az olvasó az egyházból való kiközösítést vonja maga után.

Nem akarom azt állítani, hogy az Egyház határozata minden u. n. keresztlevél-katolikuskal szemben föltétlenül elérje célját. Vannak, sajnos, olyanok, akik nem vetik magukat alá a pápa tilalmának és pedig azért, mert aljában hitetlenek, vagy mert tettük következményének horderejét logikusan átgondolni vagy nem is próbálják vagy nem is tudják és ellentmondanak csakis azért, mert egyéni büszkeségükre nézve lealacsonyítónak találják, hogy egy oly földi hatalom korlátozza őket joghatóságát nem szorongatók által gyakorolja, viszont az engedelmesség ténye által úgy érzik, hogy bizonyos alsóbb rendűség bélyegét veszik magukra. Pedig vég-elemzésben a megfelelő szerénységgel párosult szellemi gyöngesség önmagában nem szégyen, de azzá válik, ha magát a megérdemeltnél magasabb fokozatra helyezi. Míg tehát egyrészt a szerényebb képességű egyéneknek az engedelmesség hasznos és nem szégyenletes cselekedet, másrészt az önkéntes fegyelem megtartásának képességük bárki részére is egy oly felsőbbrendűségnek a jele, mely magasra emel azok fölé, kik semmi erkölcsi fennhatóságot elismerni nem akarnak, de minden hamis prófétát készségei követnek, ha az alacsony lelkek mozgató elemét, a rágalmat és gyűlöletet hirdeti nekik. Akiket azonban nem atheista vagy keresztényellenes meggyőződés, hanem dac, gőg, kíváncsiság, könnyelműség vagy korlátosság bír időleges hiszregésre, az Zola olvasása után még nem lesz Zola-hívő.

De bár a gyűlölettel infiltrált s a gyűlölet nevében hőstettekre képes, de egyébként nádszállként hajlítható tömegek itt-ott muló diadalokat aratva, a Zola szellemében tevékenykednek, más helyeken viszont, pl. éppen Franciaországban a hitélet, a nép, de főleg az értelmiség körében virágzásnak indult.

Legkevésbé lehetett azonban hallani, hogy a pápa Zola műveit az indexről levette volna vagy Zola szellemétől bocsánatot kért volna. Hogy pedig saját elvtársai őt az ő otthonukban milyen polcra helyezik, az kizárólag az ő belső házi ügyük. Ha pedig két ellenséges tábor közül az egyik saját vezérét az ezredesi rangról a tábornoki rangra emeli, az által még nem aratott győzelmet, legfeljebb önmagát fokozta le mélyebbre vele szemben, ez utóbbiak fölött tehát elismerem a Zola diadalát.

A katolikus egyház fejének tilalma természetesen nem érinti a másvallásúakat, pedig oly művek tekintetében, amelyek az egyetemes erkölcsatlenség az ateizmus szolgálatában állnak, nem ártana egy bizonyos mértékű szolidaritás, melynek kifejlődését egyébként sokaknak azon tévhite okozza, hogy a pápa tilalma az illető

Franciaország—Belgium 3:1

A labdarugó világbajnokság mérkőzése során, mint ismeretes, Franciaország csapata legyőzte Belgiumot. Képünk azt a pillanatot örökíti meg, amikor az első francia gól beröpült a belga hálóba.

KERESZTREJT VÉNY

24. (315.) szám.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
15				14	15			16			
17					18			19			
20					21			22		25	
				24				25			
26	27		28		29			30	31		32
33		34			35			36		37	
	38							39			
40						41	42				43
44			45		46		47	48			49
			50		51	52		53		54	
55	56		57		58			59		60	
61					62			63			
64					65			66		67	
68								69			

Megfejtésül beküldendő: Vízsz. 1., 51., 68. Függőleges: 1., 6., 40. Beküldési határidő: június 23.

Vízszintes sorok:

1 Angol kémikus (1791—1867). 7 Utazótársát a sivatagban. 13 Hegycsúcs. 14 Van ilyen asszony is. 16 Gőzfelhő. 17 Főangyal. 18 Patónak is ez a keresztneve. 19 Fejfedő. 20 Gárdonyi-szindarab. 21 Zsidó áldozati állat. 23 Karthago alapítója. 24 Ami megmarad. 26 Latin prepozíció. 28 Allóvíz. 29 B-vel török rang. 30 Előidéző. 32 Műveltető igeképző. 33 Sem törzséből való. 36 Pipa, névelővel. 38 „Kutya...”. Petőfi-vers. 39 Összehúzó, összenyomó. 40 Adott szó, kézfogás. 42

iro elleni anyagi kártévesztését célozza; természetes hogy ez a feltevés vagy önkényes kitalálás vagy naiv beugratás eredménye.

De emelkedjék bár Zola, műveinek keresztény- és vallás-ellenes tendenciája által a szabadkőműves páholytagok és kommunista elvtársak ingatag vállain öles magaslatoakra, úgye bár muló diadalát az olcsó nyomdai termékek piacán újabb 50 évig, a XXXIV-ik Eucharisztikus Kongresszuson testileg résztvevők százezrei és az otthon maradtak számos milliói, akik a kongresszus lebonyolítását lélekben követték, nem a Zola diadalát ünnepelték; az ő diadaláról, a míg Péter kőszikláján áll, a felelősség érzetével beszélni nem lehet.

Csilóser Ernő.

Függőleges sorok:

1 Város Ardealban. 2 Déli nép (ék. hib.) 3 Kényszermunka. 4 Szerelme istene. 5 Felkiáltás. 6 Az Amazon mellékfolyója. 7 Kínzóeszköz, szőgyenpad. 8 Római pénz. 9 Fog. 10 Lesz valamivé. 11 Megnö, dagad. 12 Mindennap. 15 Felelet. 21 Duplázva bányaváros. 22 Viesza: egyszerű gép. 24 Benzin-márka. 25 Előkelő hölgy szobalánya. 27 Egyetemi fakultás-direktor. 28 Agyon-gázol 31 A kisgyermekét ezen babusgatók. 32 Hahajító. 34 Harap a veszett kutya. 35 Menyasz-zor. 36 Bazin közepe. 37 Győtrelem, szenvedés. 40 Vizimadár. 41 Vármegye Szlavóniában. 43 Nagyzerű adás-vételi lehetőség. 46 Drámaíró (1792—1830). 47 Angol költő (1608—1674). 50 Nép-vándorlási néptörzs. 52 Kérdőnév. 53 Feltételes mód ragja. 54 Nyalakodik, idegenesen. 56 Lett főváros. 57 Szentáldozat. 59 Név, németül. 60 Mezei állat. 65. = 32. vízszintes. 66 Építőanyag.

22. sz. keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Vízsz. 5. Titrel. 38. Jereben. 52. Bőregér: Függő. 8. Upsala. 31. Soliman, 32 Butikos.

Asszonyok dolga

Egy háziasszony naplójából

— Hasznos feljegyzések —

Talán nem vagyunk túlzottan optimisták, ha június elején a téli hímik elrakásával foglalkozunk. Remélhetőleg most már igazán nem lesz szükségünk a télkabátra! Elsősorban a szőrmebundák megóvásáról gondoskodunk. Természetesen legjobb megoldás, különösen nemes szőrméknél, ha a megóvához beadjuk. Ha azonban takarékoskodnunk kell, vegyünk molyzsákokat, amely majdnem hermetice elzárja a ruhadarabot a külvilágtól. Először a bundát, télkabátot porszívóval alaposan pormentesítjük, ha kopást, szakadást látunk, rendbehozzuk, majd ráhúzzuk a molyzsákokat és beakasztjuk a szekrénybe. Ha megfelelő nagy bőrönd áll rendelkezésünkre, legcélszerűbb ebbe csomagolni a téli holmit. Használjunk sok-sok friss újságpapírt, a moly nem irodalmár, utálja az újságot. Minden réteget takarjuk le újságpapírral, hintsük be bőven naftalinnal, globullal. Spriceljünk meg tiszta terpentinnel és zárjuk le. A hőcípőt, hőcsizmát kenjük be vazelinnel s csomagoljuk újságpapírba, így megmarad a fénye és nem töredezik.

sugár. De mégis hozhat változatosságot az étrendünkbe. Kitűnő tészta példái a cseresznyésíté és főelőnye, hogy a még drága cseresznyéből csak egynegyed kilogrammra van hozzá szükség. Készítési módja: Tíz dkg vaj, tizenhét dkg törött cukor, négy tojás sárgájával habosra keverendő. A tojásfehérjéből kemény habot verünk, hozzáadjuk a keverékhez és beleadunk tizenöt dkg lisztet. Negyedkiló kimagozott cseresznyét a tepsibe öntött tészta alá rakunk és sűrűn meghintjük apróra vágott mogoró és kristálycukor keverékével. Meleg sütőben kb. félóráig sütjük.

A villanyáram könnyen veszélyessé válhat, ha nem bánunk a világítótestekkel elég óvatosan. Így például a porszívót veszélyes nedves kézzel kezelni, a termofórt olyan fekhelyen, amelynek fémrészei vannak, kellő elővigyázattal szabad csak használni, a villamos géppel való hajszárításnál nagyon óvatosságnak kell lennünk, hogy a szigetelés tökéletes legyen, ugyanez áll minden villamoskészülékre, különösen, ha nedves helyiségben tartjuk vagy használjuk. Nem szabad soha két villamos készüléket egyszerre érinteni, pld. telefonálás közben a kapcsolóhoz nyúlni, vagy a liftgombot az egyik kézzel megnyomni és ugyanakkor a másikkal a villamos kapcsolót kikapcsolni.

A kalarábé ilyenkor, zsenge, gyenge korában a legizletesebb. Lavesnek, főzeléknek egész nyáron szerepelhet étrendünkön, de töltésre most a legalkalmasabb. Sokan a hússal töltött kalarábé kivájt részeiből rántással főzeléket készítenek és ezzel körítik a töltött kalarábét. Lehet azonban franciásan, tejfeles mártással elkészíteni s így előételnek is igen kitűnő. Receptje: A közepes nagyságú, egyforma, fiatal kalarábékat üregekre kivájjuk, majd fedő alatt félig puhára pároljuk. Külön párolunk két evőkanálnyi rizst, negyedkiló darált sertéshússal egy tojással a rizst összekeverjük, sóval, kevés törött borssal, pici tejjel ízesítjük, a kalarábékat megtöltjük, tűzálló edénybe állítjuk és kevés zsírral és két deci tejjel meglocsolva rózsásra sütjük.

A tükröt óvni kell nemcsak a nedves falról, de az erős napsütéstől is. Az első esetben „megvakul” és újra kell fonszoroztatni. A második esetben napfoltokat kap.

Gyöngyháztárgyakat ne tisztítsunk vízzel és szappannal, mert elvesztik fényüket. Fehér agyaggal és vízzel tisztítva, a gyöngyház megtartja eredeti fényét.

S. B.

A fehér kesztyűk ismét divatosak. A „glasz”-kesztyűt úgy tisztítjuk házilag, hogy egy tálcakában levő tisztított benzinnel alaposan kimossuk, egy másik tálcákba benzinnel kiöblítjük és a tiszta fehér ruhára fektetett kesztyűt kis száraz fehér ruhával alaposan dörzsöljük, amíg száraz és tiszta lesz. A fehér mosóbőrkesztyűt legzsakosabb akkor kezeljük, ha bőveges meleg vízben sok szappannal mossuk, majd mind kevesebb szappant használva, öblítjük. Szappan nélküli, vagy hideg víz, még kevésebb forró víz nem érheti. Szappan helyett szappanforgácsot is használhatunk. A vizet kinyomjuk egy száraz ruhán keresztül a bőrből, csavarni nem szabad, sem tűzhely közelében szárítani.

A szőnyegetek nyáron legtöbbször felszedik. Ha nem adjuk be szőnyegmegóvába, a legnagyobb gondot kell az eltevésre fordítanunk. Porszívás után tisztítsuk ki a szőnyegetek, távolítsuk el a foltokat. Kitűnő folttisztító szer a következő: fél liter forró vízbe öntünk két evőkanál szalmiákszeszt. Kissé kihűtjük és e folyadékba mártott puha kefével a szőnyeget egyenletesen és alaposan végigdörzsöljük. Szép selymes fényt kap a szőnyeg a megszáradás után. Nagy csomagolópapírosba besodorjuk a molyirtószerezrel gondosan behintett szőnyeget és spárgával jól átkötözzük.

A konyhában legyen állandóan egy kis fekete tábla, amelyre a háziasszony és alkalmazottja feljegyzi azt, ami fogytán van (mielőtt kifogyott volna). Tehát fűszerárú, burgonya és zöldségféle, gyümölcs, keksz, tojás és egyéb, a főzéshez szükséges cikk, a mosáshoz és takarításhoz szükséges tisztítószerek, folttisztítók, varrószerkezők, szerszám, szeg és rajzszeg, levelezőlap, bélyeg, levélpapír és papírszerviett, kozmetikai cikkek, házi gyógyszerárú, szóval mindaz, amire a mindennapi életben szükség lehet a háznál. Nincs annál kellemetlenebb dolog, mint amikor egy karika cérnáért vagy egy ritromért az V. emeletről kell leszaladni.

A csemegetületek kirakataiból már mosolyog ránk a piros cseresznye. Inkább szemünket, mint ínyünket gyönyörködtető látvány, még nem csókoltá forrópirosra a nap-

Arcárhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Butorozott nagyobb tiszta szobát keresek, lehetőleg magános családnál, anya és leánya részére. Címet a kiadóba kérek „Nyugdíjas” jellegére.

Egyszoba, konyha, előszoba kiadó július 1-re. Oradea Str. Oltenia 8. szám.

Kiadó egy üzlethelyiség azonnalra. Oradea, Strada Alexandri 13.

2 szoba konyha azonnalra kiadó. Oradea, Str. Petőfi 24. szám.

Két utcai szobás, komfortos lakás augusztusra kiadó. Oradea, Andrei Muresanu 14.

Augusztus 1-ére Olosigban 2 szobás lakást keres pontos fizető gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban

Három- és kétszobás fürdőszobás lakások augusztus 1-re kiadók. Érdeklődni: Oradea, Oltenia-u. 2. szám.

Egy és kétszobás lakás kiadó. Cim: Oradea, Str. Codrilor 11. szám

Két szoba, előszoba, konyha, kamara mellékhelyiséggel kiadó július 1-re. Cim: Oradea, Str. Constanțiană 25. szám.

2 szobás előszobás lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Barier 5. szám. (Colonie Poșany.)

Központonban udvari parkettás szoba és konyhából álló lakás, szeptember, esetleg augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Oradea, Str. Moldova 2.

Két szoba, konyha, kamra kiadó a Katalin-telepi templom mellett. Oradea, Prága-u. Villany van.

2 szobás komfortos lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Regele Ferdinand 49. illetve Str. Párintele Danila 7. szám.

Kétszobás utcaalakás kiadó aug. 1-re. Vasredőny eladó. Dr. Bozsodi, Oradea, Pável-utca 17.

Adás-vétel

Eladó ónémet ebédli, könyvszekrény, antik szekrény, férfi felöltő. Oradea, Str. Bratianu 21. souteren.

Eladó ventilátor. — Oradea, Str. Delavrancea 24.

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbst ékszerárúháza, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Használt butorok elköltözés miatt eladó Oradea, Parcul Alba Iulia 2. szám.

Jégszekrény jókarban levő eladó, fűszeresnek alkalmas. Oradea, Str. Regele Carol II. 19.

Eladó költözés miatt olcsó áron bronz ebédli lámpa, 1 mt. metszett tükrök, lisztes láda és fajtiszta harci nőstény kanári madarak. Érdeklődni déli órákban. Oradea, Str. Joan Cior. das No. 29.

Stingl zongora eladó. Oradea, Str. Wilson 9-a.

PUHA CLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Különféle

Oradeához közel 50 holdas birtokot tanúval bére keresek. Cim: Pasteur-u. 111.

Fűszerüzlet forgalmas helyen átvételre keresek. Címet a kiadóhivataltba kérek „fűszerüzlet” jellegére.

Rózsák, mindennap frissen vágva, eladók. Oradea, Str. Nogáll 9. száma.

Monogramozást, himzést, szépen és olcsón készítenek. Oradea, A. Muresanu 3. udvari lakás.

Gyümölcseltvést és főzelékek befőzését vállalja nyugdíjas tanítónő. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 51.

Alkalmazás

Kézbesítőt, románul tudót 15-ikére felvesz az Építőiparosok Szövetsége, Oradea Saspalota, I. emelet. — Biciklivel rendelkezők előnyben.

Gyermekgondozónőt 11 hónapos gyermekhez azonnalra felveszek. — Oradea, Str. Episcopul Pavel 27. szám.

Intelligens leány, ki perfektlül főz, minden házi munkát egy segítséggel vállal, tanúyára kerestetik. Csillagos Gazdaság, Sălard, Bihor.

Tóth Tihamér dr

MIATYÁNK

Amatorkötés 280 lei.

Ez a kötet dr Tóth Tihamér egyetemi tanárnak azokat a szentbeszédeket adja összegyűjtve, amelyeket az 1936—37. tanévben az egyetemi templomban elmondott s amelyeknek egy részét a rádió is közvetítette.

Kapható könyvosztályunknál.

LEGUJABB

A prágai kormány nem fogadta el tárgyalási alapul a szudéta-német emlékiratot

Megújultak az alaptalan rémhírek a német és lengyel csapatösszevonásokról. — Párizsban úgy tudják, hogy a cseh kormány mégis elfogadta a szudéta-németek emlékiratát

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“ prágai jelentése, jólétesült forrásra hivatkozva azt írja, hogy a prágai kormány a szudéta-német párt ajánlatát nem fogadta el a tárgyalások alapjául. A „Daily Express“ prágai jelentése szerint Párizsban pénteken ismét olyan hírek terjedtek el, hogy a határokon lengyel és német részről csapatösszevonások történtek. A tudósító azonban a határ mentén tett két-napos körútján semmi olyan jelenséget nem tapasztalt, mely okot adott volna bármi nyugtalanságra.

Párizsból jelentik: Az angol lapjelentésekkel ellentétben több francia lap azt állítja, hogy a prágai kormány elfogadta a tárgyalások alapjául Henleinék emlékiratát. A sajtó számol azzal, hogy hosszú és fáradságos tárgyalások állnak küszöbön, de úgy véli, hogy a meg egyezés lehetősége fennáll. Az „Epoque“ szerint a tárgyalások valószínűleg egy hónapot vesznek igénybe és a prágai törvényhozás csak július közepén kezdi meg a terv tárgyalását. A „Jour“ utal arra, hogy a tárgyalások megkezdése még nem jelenti a kérdés megoldását és főként nem jelenti azt, hogy a parlament lelkesen fogadja majd a nemzetiségi szabályzatot. Az „Excelsior“ reméli, hogy a vasárnapi választások rendezésével a tárgyalások le. Miúgyamellát a francia és angol kormány résen áll és minden lehetőséggel számolva, szoros kapcsolatot tart fenn egymással. Bonnet francia külügyminiszter a vasárnapot Párizsban tölti.

PLAKÁT-HARC POZSONYBAN.

Pozsonyból jelentik: A Pozsonyban dúló plakát-harc arra készítette az egyesült magyar pártot, hogy plakát-öröket állítson ki, nehogy a magyar párt plakátjait leszaggassák. Az egyik ilyen plakát-örök, mely 5 magyar diákból állt, örökösödött az elmúlt éjszaka a Kertész utcában a magyar párt plakátja mellett. Egy kommunista fiatal ember odament és a plakátot le akarta tépni, de a magyar diákok megakadályozták ebben. Rövid idő múlva mintegy hat-

Hlinka prelátus, a szlovák autonomista párt vezére

Mint ismeretes, pünkösd hétfőjén Pozsonyban szlovák nagygyűlés volt, amelyen Hlinka pater, a párt vezére, nyilatkozta a szlovák önkormányzatot

van kommunista suhanc érkezett a helyszínre és rátámadt a magyar diákokra. A tulerőben lévő kommunisták az öt magyar diákot agyba-főbe verték. Herman Ferenc fejét betörték, Mészáros József orvostanhallgató zuzott sebet szenvedett, Horváth Imrénének a fogát verték ki. Mindhármukat kórházba kellett szállítani. A verekezés alatt a közelben rendőrök tartózkodtak, de nem siettek a magyar diákok segítségére, csupán amikor a kommunisták eltávoztak, akkor intézkedtek, hogy a sebesülteket kórházba szállítsák. A rendőrök a támadók közül senkit sem igazoltattak.

A NÉMET BIRODALMI SAJTÓ FELIZGULVA TÁRGYALJA A CSEHSZLOVÁKIAI PESZÜLT HELYZETET.

Berlínből jelentik: A német sajtó megütözközéssel számol be a szudéta-német vidéken egyre megismétlődő túlkapásokról. A lapok egybehangzón megállapítják, hogy a cseh hatóságok, úgy látszik, pattanásig akarják feszí-

* Leendő anyák, akiknek különös gondnal kell arra ügyelniük, hogy bélműködésük rendben legyen, ezen célt úgy érhetik el, ha időközönként reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet isznak. Kérdezzék meg orvosát.

teni a húrt. Több esetet sorolnak fel, amikor katonai gépkocsikról minden látható ok, vagy előzetes figyelmeztetés nélkül a szudéta-németekre lőttek. A rendőri őrszobákon nem egyszer bántalmaztak német gyermekeket. Az, ami az utóbbi hetekben Csehszlovákiában lejátszódik, — írja a „Völkischer Beobachter“, — még a legmeggyőzősebb demokrata sem nevezheti államrendnek. Prágának minden bizonygatása, hogy ura a helyzetnek, nem változtatja meg a tényleges állapotot. Csehszlovákiában a zűrzavar felülről lefelé terjed.

A „Berliner Lokalanzeiger“ így ír:

— Nem győzzük eleget hangoztatni, kit terhel a felelősség. Valamennyi cseh verekedő Anglia és Franciaország nevében támad a védtelenekre. Csehszlovákia ma annak a demokráciának a szolgálója, mely Párizsban és Londonban védőszentként áll üzelmei felett, holnap pedig mint a bolsevizmus fészke Európába szívében fog majd közreműködni a káosz megteremtésén. London akkor majd valószínűleg mosni fogja a kezét és azt mondja: „Ezt nem akartam.“ De őt terheli a felelősség mindezekért.

ANGOL MEGFIGYELŐK A VASÁRNAPI UTOLSÓ KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOKON.

Párizsból jelentik: Az „Excelsior“ prágai értesülése szerint Pares és Reichenberg angol megfigyelők Prágába érkeztek. A cseh kormány a megfigyelőket, akiket pénteken az angol követ bemutatott Kroftának, valamennyi községi hatóságnál bejelentett. A megfigyelők a községi választások vasárnapi utolsó fordulatát fogják ellenőrizni, mely az eddigieknél is izgalmasabbnak ígérkezik.

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter a vasárnapot Londonban tölti.

A japánok a Jangcse-folyó mentén is felvonulnak Hankau ellen

Nagy hadihajóraj gyülekezett össze Wuhunál. — A kínaiak a nyugali hegyvidékekbe vonulnak vissza

Shanghaiból jelentik: Az északra délre, Hankau irányában előnyomuló japán hadsereg támogatására, a Jangcse-folyón fölfelé keletről nyugati irányban is megindultak a japán előnyomulások. Aknakutató hajók és ágyunaszádok indultak el, s már Wuhu várost elérték. Láthatólag azt tervezik a japánok, hogy Wuhu előtt a hadihajók egész nagy seregét gyűjtsék össze. A Jangcse felső folyásán nyugat felé, körülbelül 350 km. távolságra Hankautól a kínaiak akadályokat raktak le a folyón keresztül. Ezeket részint az aknakutatók, részint az árvizek eltávolították, s a most újban előtörő hadihajók az újabb folyózárok elhelyezését máris megakadályozták. Nem valószínű, hogy újabb aknaláncot tudjanak a kínaiak lerakni. A Jangcse folyón nyugatra haladó japán hajóhad támadása Hankau ellen előreláthatólag egyidejű fog lenni a szárazföldön északra délre jövő japán támadással.

CSUNGKING, A KINAIK ÚJ KORMÁNYSZÉKHELYE

Hankauból jelentik: A Csangkaisek-kormány miniszteriumi hivatalát már teljesen elköltöztették. Minden miniszteriumból csak 10—10 tisztviselő maradt vissza Hankauban.

A miniszteriumok új székhelye Csungking, Szeccsuan tartomány fővárosa, mely légvonalban 650 kilométernyire van nyugatra Hankautól. A közlekedésügyi és külügyi miniszteriumok még az új kormányzékhelytől is messzebb költöztek délnyugatra, az angol és francia Indiával határos Junnan tartomány Junnan-fü nevű fővárosába. Ez a város légvonalban további 500 kilométerre van Csungkingtől.

CSANGKAISEK TÁBORNAGY KIÁLTVÁNYA AZ ÚJ HARMODORRÓL

Shanghaiból jelentik: Csangkaisek kínai tábornagy a tegnapi már említett nyilatkozatában

új haredodoráról szólott. Újabb közlések szerint a tábornagy kiáltványt adott ki, melyben az új haredodorról is elmondja, hogy a kínaiak a sik területekről a nyugati hegyvidékekre vonják vissza magukat, ahol könnyebb ellenállni. Ha a japán hadsereg oda is követi őket, a hegyvidékeken olyan rejtéktak és egyéb terepelőnyök állnak a kínaiak rendelkezésére, hogy az oda becsalt japán haderőket részletekint bekeríthetik és felmorzsolhatják. Ebben a hegyi harcban bizik Csangkaisek. Kiáltványa kifejezi azt a reményt is, hogy a barátságos államok közbe fognak lépni a támadó japánok ellen.

JÖN AZ AMERIKAI SEGÍTSÉG

Hongkongból jelentik: Amerika megkezdte a repülőgépszállítást a kínai központi kormány. E héten már ötven amerikai repülőgép érkezett Hongkongba, ahonnan kínai pilóták nyomban el is repültek rajtuk a harcra.

A magyar kormány készíti a zsidó-törvény végrehajtási utasításait

Budapestről jelentik: A kormány tagjai péntek délután minisztertanácsot tartottak. A folyó ügyek letárgyalása után a minisztertanács a zsidó-törvény végrehajtási rendeleteinek a tervezetét tárgyalta.

Köszült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5